

V izobrazbi je moč

Varljivo je premoženje. Sicer je razveseljivo, če ga imaš, vendar se moramo zavedati, da celo vrednost trdnega ameriškega dolarja in tudi našega avstrijskega šilinga blede z vsakim letom najmanj za štiri odstotke. Tem bolj moramo skrbeti, da denar, ki ga imamo, nalagamo in naložimo v vrednosti, katere ohranjajo svojo stalnost in to je predvsem izobrazba naših otrok.

Sicer smo šele sredi tekočega šolskega leta, vendar moramo že misliti na prihodnjo jesen. S prijavo otroka k dvojezičnemu pouku omogočamo v ljudski in glavni šoli svojemu otroku pouk v obeh deželnih jezikih. V zadnjih letih morajo vsi otroci, ki so dokončali prve štiri šolske stopnje na ljudski šoli v bližnjo glavno šolo. Učiteljska konferenca ljudske šole odloča, pride li otrok v zahtevnejšo vrsto glavne šole — *Klassenzug A* — ali v „*Klassenzug B*“ brez obveznega pouka angleščine. Seveda se še na glavni šoli s pridnim in uspešnim učenjem otrok lahko premakne iz drugovrstnega tipa v „*Klassenzug A*“ in tudi narobe.

Po uspešnih štirih stopnjah ljudske šole pa otroka lahko pošljemo tudi na gimnazijo. Do leta 1970 je bil za sprejem na gimnazijo predpisan sprejemni izpit. Na Slovenski gimnaziji v Celovcu je ta izpit obsegal slovenščino, nemščino in računstvo in sicer snov četrte stopnje ljudske šole. Pri sprejemu na gimnazijo pa je igralo tudi spričevalo ljudske šole in popis učenca važno vlogo.

Dejansko pa ocena učiteljskega zbora ljudske šole in tudi sprejemni izpit na gimnaziji ni bil absolutna garancija, da bo otrok dobro izdeloval gimnazijo. Okolje, v katerem se otrok razvija, nadarjenost in pridnost, vse to usmerja uspeh študija.

Letos prvič takega izpita za sprejem na avstrijsko gimnazijo ne bo, torej tudi ne na Slovensko gimnazijo v Celovcu.

Vsak učenec, katerega je učiteljska konferenca ljudske šole smatrala za sposobnega za prvo vrsto glavne šole — *Klassenzug A* — lahko vstopi v gimnazijo. S tem bo naval na gimnazije narasel in bo prostora v učilnicah na gimnazijah gotovo primanjkovalo. Da bodo imela vodstva gimnazij za razporejanje večjega števila učencev na razne gimnazije posebno v Celovcu in Beljaku, kjer je več gimnazij, zadosti časa, je ministrstvo priporočilo, da starši že v času od 13. do 27. februarja javijo svoje otroke na gimnazijo, v katero jih hočejo poslati. Ta prijava naj se izvrši na osnovi februarkega spričevala.

Na Slovenski gimnaziji v Celovcu vprašanje prostorov ne bo igralo vloge, vendar priporočamo staršem, da prijavijo pravočasno svojega otroka ravnateljstvu šole. Do sedaj je bila taka prijava za sprejemni izpit potrebna šele do začetka julija.

Glede otrok, katerim prisodi učiteljska konferenca samo obisk glavne šole drugega reda — *Klassenzug B* — bo ministrstvo izdalo še poseben odlok, ki bo po vsej verjetnosti predvideval še dodatni izpit za sprejem na gimnazijo.

Za slovenske starše pa je obisk gimnazije zvezan večinoma z dolgo vožnjo ali pa oskrbo v dijaškem domu in z dodatnimi stroški.

Ne smemo pa prezreti, da danes tudi država izdatno podpira izobraževanje mladine. Imamo otroško doklado, ki je namenjena predvsem otrokom, imamo na gimnazijah študijsko pomoč za nadarjenega in pridnega otroka od strani države in v višjih razredih od strani dežele in končno zakonito pravico do študijskih štipendij na univerzah vseh vrst, če študent doseže dober študijski uspeh v šolskem letu.

Simbol prijateljstva med Moskvo in Arabci

Otvoritev asuanskega jezua

Za ves Egipt je bil te dni izredno važen dan: V Asuanu so uradno odprli ogromen jez, 111 metrov visok, ki so ga gradili celih enajst let in ki je stal okoli 269 milijard šilingov. Jez, ki pomeni za egiptovsko gospodarstvo ogromno pridobitev in pri gradnji katerega je sodelovalo 37 tisoč delavcev in tehnikov, je šestnajstkrat večji od največje egiptovske piramide, ob njem pa je nastalo skoraj petsto kilometrov dolgo umetno jezero, ki so ga preimenovali po umrlem predsedniku Naserju.

Otvoritvenih svečanosti so se udeležili najvišji egiptovski voditelji s predsednikom Sadatom na čelu, navzoča je bila tudi sovjetska delegacija, ki jo je vodil državni predsednik Nikolaj Podgorni. Sadat in Podgorni sta ob tej priložnosti podpisala dokument, ki med drugim pravi, da je jez v Asuanu „simbol neuničljivega prijateljstva med Sovjetsko zvezo in Arabci.“ Temelji tega prijateljstva — piše v dokumentu — so načela enotnosti in boju za svetovni mir, za svobodo narodov in za njihov razvoj.

Na športnem igrišču v Asuanu je bila nato množična manifestacija, na kateri sta spregovorila oba predsednika. Sovjetski predsednik Podgorni je dejal, da bo „sovjetsko prijateljstvo do Egipta trajalo stoletja“ ter poudaril, da je edina pot, ki pelje do miru na Srednjem vzhodu, v izvajanju resolu-

cije varnostnega sveta Organizacije združenih narodov iz 22. novembra 1967. Sadat pa je izjavil, da si Egipt prizadeva za mir, ki naj sloni na pravičnosti, ter da ne more pristati na nadaljevanje zasedbe arabskih ozemelj s strani Izraela. Sadat je tudi dejal, da je „prisotnost sovjetskih prijateljev na otvoritvi jezua v Asuanu dokaz, da nismo sami v našem boju.“

Podgorni je bil zadnjič v Kairu, takoj po šestdnevni vojni junija leta 1967, in je tam obljubil, sedaj že rajnemu egiptovskemu predsedniku Naserju ponovno oborožitev egiptovske armade. Tako je do danes Sovjetska zveza dobavila Egiptu orožje in vojaški material v vrednosti okoli dveh milijard dolarjev (ali v našem denarju okoli 52 milijard šilingov).

Ob Renduličevi smrti

17. januarja je umrl v Eferdingu pri Linzu general polkovnik dr. Lothar Rendulič. V prvi republiki je bil v letih 1933 do 1935 vojaški ataše v Parizu in Londonu. 1938 je prestopil v Hitlerjevo vojsko, se udeležoval pri nacističnem napadu na Poljsko in Francijo, bil poveljnik divizije pri vdoru v Rusijo ter prevzel poznejše povelje nad oklopniško armado na Balkanu. Leta 1944 je postal poveljnik laponske armade na Finskem. Konec vojne vihre je pričakal kot visoki vojaški poveljnik v Avstriji. V Nürnbergu so ga obsodili kot vojnega zločinca na dvajset let ječe. Ameriški komisar McClaoy je znižal kazen že 1. februarja na 10 let, a že 16. decembra 1951 so ga izpustili na svobodo. Sodločalo pri tem je tudi, da so novembra 1951 započeli bivši Hitlerjevi častniki pod-

pisno akcijo za Hitlerjevega pajdaša Renduliča.

Okoli Renduliča se je spletla pred leti prava časopisna polemika. Predvsem so kritizirali dejstvo, da je po Hitlerjevem vdoru takoj pristopil k nemški armadi in se navdušeno vključil v uničevalno ter morilsko mašinerijo nacističnega rajha. Dovolj zgovorno je dejstvo, da so ga obsodili v Nürnbergu kot vojnega zločinca na 20 let ječe.

Danes pa se razni časopisi spominjajo Renduliča kot velikega vojaškega poveljnika, celovška „*Volkszeitung*“ poudarja celo zavidanja vredno dejstvo, da je bilo nekoč mnogo Korošcev pod njegovim poveljem. Obenem objavljajo seveda sliko pokojnega generala v sloviti Hitlerjevi uniformi.

Svojevtrstno je tako proslavljanje nacističnih zločincev!

U Tant se bo umaknil 31. decembra

Glavni tajnik svetovne organizacije nasprotuje ustanovitvi mirovne vojske ZDA—SZ na Bližnjem vzhodu

Glavni tajnik Združenih narodov U Tant je v ponedeljek na tiskovni konferenci prvič odločno izjavil, da se bo 31. decembra 1971 dokončno umaknil s svojega položaja, kot glavni tajnik OZN. Nadalje je navzočim novinarjem izrazil svoje pridržke glede koristnosti udeležbe mirovne vojske ZDA in Sovjetske zveze na Bližnjem vzhodu, ki naj bi zagotovila morebitno politično rešitev krize med Izraelom in Arabci. U Tant je dejal, da bi prisotnost vojske dveh največjih velesil povzročila več preglavic kot koristi. Do tega bi lahko prišlo mogoče šele okoli leta 1980 ali 1990 in bi bilo želeli, da bi se jim tedaj pridružila tudi Kitajska.

V zvezi s pogajanjem med Izraelci in Arabci pri veleposlaniku Gunnarju Jarringu je glavni tajnik Združenih narodov izrazil svoj skromni optimizem in dejal, da se tudi švedski diplomat strinja z njim. Glede Jarringovega posredovanja ni hotel dati nobenih podatkov in je poudaril, da je njegova vloga težka in zapletena, ter da bi kateri koli komentar lahko samo povzročil težave v njegovih naporih. Po drugi strani je U Tant rekel, da bi ne bilo nobenih težav glede uporabe mirovne vojske na Bližnjem vzhodu

pod modro zastavo Združenih narodov, v kateri bi lahko bile tudi čete Velike Britanije in Francije, ki sta uspešno opravili svojo nalogo med ciprsko krizo.

Atentata proti Brandtu in Allendeju

Predstavnik bonnske vlade je potrdil obstoj zarote za umor kanclerja Willyja Brandta med njegovimi počitnicami v Keniji. Atentat so pripravili nacisti, katerih narodnost ni znana.

V Čilu pa so atentatorji hoteli ubiti predsednika republike Allendeja. Gangsterji so hoteli postaviti bombo pri vhodu v predsedniško palačo v Valparaisu.

● V ponedeljek je na žirškem letališču Klotnu strmoglavilo bolgarsko letalo vrste „Iljušin“, v katerem je bilo 37 oseb. Kljub gosti megli je letalo skušalo pristati na rezervirani stezi in verjetno zadelo ob električno napeljavno. Živa sta ostala samo pilot in en otrok.

Kakor lani, bosta tudi letos oba maturitetna razreda pripravila

gimnazijski ples

Prireditve bo v petek, dne 22. januarja 1971, ob 20. uri v Kolpingovi dvorani v Celovcu. Za glasbo bosta skrbela dva ansambla.

Za številni obisk se priporočata oba maturitetna razreda.

„Politika pomirjevanja“

Na Koroškem čujemo in beremo dan na dan o politiki pomirjevanja. Poleg tolerance, integracije in še nekaterih drugih rečenic je postala „politika pomirjevanja“ prav modni izraz.

Doslej ta politika še ni rodila nobenih oprijemljivih sadov, kajti dan na dan čujemo in beremo koroški Slovenci ravno nasprotno stvari. Krogi, ki so vzeli v zakup vso domovinsko zvestobo (ki jo seveda obračajo, kot se jim ljubi), stalno svarijo pred slovenskim terorizmom, slovenskim podseljevanjem, pred ustanovitvijo „slovenskih političnih tovarn“ (ob pomoči čudnih zaveznikov), zlivajo na koroške Slovence cele škafe strupene gnojnice. Ali naj ne bi začeli s politiko pomirjevanja ravno pripadniki večinskega naroda?

Ali pa naj morda privede ta „politika pomirjevanja“ do pokopališkega miru na slovenskem Koroškem?

„Integracija“

Poleg „politike pomirjevanja“ je tudi integracija na dnevnem redu. Seveda politična in narodna. Tej lepi besedi nasede marsikateri lahkoverni Slovenec. Slovence naj oropajo lastne politične in narodne volje, naj jih popolnoma integrirajo v organizacije večinskega naroda. Integracija v tem pomenu pa ni več samo „vključevanje“, ki naj bi še ohranilo za nekaj časa prizvok sodločanja, ampak čisto odurna asimilacija, ki naj jo po volji raznih voditeljev še pospešujemo Slovenci sami.

Zakaj ne proces proti Heimatdienstu?

Zvedeli smo, da ne bo nobenega procesa proti Heimatdienstu, ki je v lanski oktobrski številki zahteval čisto jasno genocid koroških Slovencev. Seveda zmagoslavno dviganje ramen na oni strani. Vprašamo se pa, ali državno tožilstvo ni našlo ali pa ni smelo najti dokazov za sodnijski postopek in za prepoved Heimatdienstu?

Pa se zanimajo za nas!

Zelo jih skrbimo. Da, Kärntner Nachrichten, glasilo koroških ef-pe-öjevcev so zelo zaskrbljene. Saj nimajo ničesar proti nam, prav ničesar. Radi nas bodo imeli! Zgražajo se zaradi vsega, kar podvzamemo koroški Slovenci. Nič jim ni po godu, ne uspehi ne neuspehi. Tako se zanimajo za nas, da objavljajo še v vsaki številki kak članek o koroških Slovincih. Koj tako naprej, dragi gospodje, celemu svetu pričate, da smo tu, na Koroškem, v deželi, ki je naša domovina že nad 1400 let. Ne boste nas mogli pregnati, ne s hujskanjem, ne z nacionalnim šovinizmom, ne z razbesnelo nacionalistično historijo. Bolj se razgrajzate in hudujete, tem nerajši bomo pocrkali. Splača se živeti. Pa kaj bi vi še imeli sploh pisati, če bi nas res zmanjkalo? Ne, te žalosti vam ne napravimo! Smo že preživeli hujše čase, smo že marsikoga preživeli, pa bomo še vas!

OD TEDNA DO TEDNA

ŠE VEDNO SPORNA VPRAŠANJA MED DRŽAVO IN CERKVIJO NA POLJSKEM

Po izbruhu zadnjih nemirov na Poljskem sta novi vodja poljske partije Edward Gierek in novi predsednik vlade Jarošević v svojih izjavah napovedala nove odnose nasproti Cerkvi. Kardinal Višinski je nato v svojih govorih v katedrali sv. Janeza pomirjevalno vplival na vernike. Kardinal je tudi postavil povsem določene zahteve nasproti državi, vendar vlada ni nanje odgovorila s konkretnimi protipredlogi; pač pa je varšavski radio iznesel samo osnovna načela, po katerih se hoče ravnati nova vlada v svoji politiki nasproti Cerkvi. Pred državo so vse veroizpovedi enakopravne, nobena nima prednosti pred drugo. Vlada vztraja pri gledišču ločitve države od Cerkve. Radio je v tem smislu ocenil tudi primer Jugoslavije. Kardinal Višinski se s temi koncesijami ni zadovoljil, kar se da sklepati iz njegovih ugotovitev med pridigo na praznik sv. treh kraljev. Grajal je namreč ravnanje predstavnikov oblasti med zadnjimi nemiri, ki so dali navodilo, naj policija uporabi vsa sredstva za pomiritev. Ob tej priložnosti je tudi poudaril, da ima vsak družinski glavar pravico do plače, s katero lahko vzdržuje svojo družino in ki omogoča, da se lahko tudi žena posveti samo družini. Nastopil je tudi proti tako imenovanemu „prostovoljnemu delu“, ki presega človeške moči.

GLAVNA SKUPŠČINA OZN V ŽENEVI

V diplomatskih krogih pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku se bavijo z misijo, kako bi zasedanje glavne skupščine Organizacije združenih narodov leta 1972 organizirali v Ženevi. Tako bi se izognili hrupu, ki je vselej povezan z volilno agitacijo za predsedniške volitve. Skoraj gotovo je, da bo zasedanje OZN leta 1972 v Ženevi. O tem bodo sklepali na zasedanju skupščine, ki se začne septembra 1971.

ŽIDOVSKI PROBLEM V SOVJETSKI ZVEZI NE OBSTOJI

„Unità“, glasilo italijanske partije, je objavilo dopis svojega moskovskega dopisnika o židovskem vprašanju v Sovjetski zvezi.

Po pisanju tega lista židovsko vprašanje v Sovjetski zvezi ne obstaja. Obstajajo kvečjemu razna vprašanja, ki zadevajo še neasimilirane skupine Židov, ki žive v Sovjetski zvezi. Gre za način zaščite njihove kulture, kakor npr. kulture Georgijcev, Armencev in drugih narodnosti; nikakor ne židovsko vprašanje v takšni obliki, kakor ga prikazujejo v Tel Avivu. Na vprašanje, ali obstaja v Sovjetski zvezi še „sionizem“, je sovjetski Žid (tega je dopisnik Unita spraševal) odgovoril, da bi se takšno vprašanje lahko nanašalo samo na več deset tisočev oseb, medtem ko živi danes v Sovjetski zvezi okoli 3 milijone Židov.

ŽIDOVSKO VPRAŠANJE MOTI ODNOS MED SOVJETSKO ZVEZO IN AMERIKO

Po obsodbi leningrajskega sodišča dveh Židov na smrt — višje sodišče v Moskvi je sicer znižalo kazen na 15 let — so ameriški Židje položili bombo pred sovjetski urad v Washingtonu ter tudi drugod po Ameriki priredili protisovjetske demonstracije v raznih oblikah. Sovjetska vlada je nato izjavila, da ne jamči za varnost ameriških državljanov v Sovjetski zvezi. V resnici je prišlo do nadlegovanja nekaterih Američanov v Moskvi. Sami Židje v zunanjem svetu so sprevideli, da bi takšno obračunavanje škodovalo njihovi stvari. Zato so, nekatere pomembne judovske organizacije tudi obsodile protisovjetske demonstracije v Ameriki. Kako je bila ta zadeva neprijetna ameriški vladi, kaže Nixonova izjava pred predstavniki ameriških židovskih občin. Nixon je dejal, da imajo Židje sicer pravico zahtevati prost odhod iz Sovjetske zveze v smislu listine o človekovih pravicah — in v tem pogledu jih bo ameriška vlada tudi podpirala — toda z nasiljem ni mogoče braniti židovske stvari. Vlada bo torej sporazumno s krajevnimi oblastmi odločno nastopila proti uporabi nasilja.

POMIRITEV MED WASHINGTONOM IN BONNOM

Ameriški list „Newsweek“ poroča, da sta se v zadnjem času ameriška in zahodnonemška diplomacija pomirili. Prišlo je namreč do precejšnje napetosti, ki je zahodno-

nemški kancler Willy Brandt pritiskal, da bi čimprej dosegli sporazum glede položaja Berlina. Ko bi bil ta sporazum med zavezniki in Sovjetsko zvezo dosežen, bi Willy Brandt laže izvedel ratifikacijo sovjetsko-zahodnonemškega sporazuma o nenapadanju. Pritiskanje kanclerja Brandta je vznejevolilo Američane. Zadnje dni, to je po obisku zahodnonemškega ministra Ehmkeja v Beli hiši, kjer se je sestal s Kiesingerjem, je napetost med obema diplomacijama popustila.

DIPLOMATSKI ODNOSI MED ČILOM IN KITAJSKO

V Santiagu je vlada predsednika Salvadorja Allendeja uradno sporočila sklep, da vzpostavi diplomatske odnose med Čilom in rdečo Kitajsko. Podobno sporočilo so istočasno objavili tudi v Pekingu.

Veleposlanik Formoze v Santiagu Tir Sun Li pa je sporočil, da je njegova vlada sklenila prekiniti stike s Čilom. Veleposlanik je že zapustil čilsko glavno mesto.

Odnose med Čilom in Kitajsko bodo vzpostavili na ravni veleposlanikov. Za sedaj še niso sporočili imen diplomatskih predstavnikov obeh držav, ki bi morala v kratkem nastopiti svoji funkciji v Pekingu in Santiagu.

LAIRD NA OBISKU V JUŽNEM VIETNAMU

Ameriški obrambni minister Laird je odpoval iz Washingtona na osemdnevni obisk v Južni Vietnam. Na poti se je ustavil v Parizu, kjer se je sestal s člani ameriške delegacije na konferenci o Vietnamu.

Pred odletom iz Washingtona je Laird izjavil, da je „vietnamizacija“ največji uspeh ameriške politike. Poudaril je, da je bilo ob Nixonovi izvolitvi v Belo hišo v Vietnamu 549.500 ameriških vojakov, danes pa jih je „samo“ 335.000.

AMERIŠKI PISATELJ V PEKINGU

Radio Peking je javil, da je predsednik Mao Ce-Tung sprejel na vpljudnostnem obisku ameriškega novinarja in pisatelja Edgara Snova, ki se je zadržal tako s predsednikom kot z drugimi kitajskimi voditelji v prijateljskem in prisrčnem razgovoru.

„Ljudski dnevnik“ je dodal radio, je obja-

vil sliko ameriškega pisatelja ob Mao Ce-Tungu in podpredsedniku Lin Piaou.

Pekinski radio je o ameriškem novinarju pohvalno govoril in je pripomnil, da je Snow intervjuval predsednika Maoa, Lin Piaoa in druge osebnosti kitajskega političnega življenja, v času ko je obiskal Yunnan in je dodal, da je ameriški pisatelj napisal knjigo „Rdeča zvezda na Kitajskem“.

Edgar Snow, o katerem je kitajski radio rekel, da je „ameriška prijateljska osebnost“, v tem trenutku zbira material za novo knjigo o Kitajski.

DELFINE VZGAJAJO V AMERIŠKE VOHUNE

Predstavnik ameriške mornarice je izjavil, da nekatere delfine (posebne vrste, ki živijo na Tihem oceanu) vzgajajo v Point Muguju v Kaliforniji, kjer je središče za raziskave in razvoj podmorske dejavnosti, za vohune.

Dnevnik „San Diego Union“ je pisal, da so nekaj delfinov že v strogi tajnosti poslali v vietnamske vode, kjer sodelujejo pri „zbiranju informacij“. Delfini namreč lahko ugotovijo vrsto raket, vodijo potapljače, ki se znajdejo v težavnem položaju in predvsem znajo razlikovati razne kovine.

Predstavnik Pentagona, ki je komentiral te vesti, je potrdil, da ameriške pomorske enote preizkušajo v vietnamskih vodah delfine, s katerimi skušajo izboljšati sistem varnosti in obveščevanja. Predstavnik ni hotel dati drugih pojasnil s pripombo, da so podrobnosti tega dela „tajne“.

SRBSKO VRHOVNO SODIŠČE OMILILO KAZEN ŠTUDENTU

Iz Beograda poročajo, da je vrhovno sodišče Srbije zmanjšalo obsodbo Vladimiru Mijanoviču, absolventu filozofske fakultete in bivšemu predsedniku fakultetskega odbora zveze študentov Beograda, na eno leto. Mijanoviča je lani okrožno sodišče v Beogradu obsodilo na eno leto in 8 mesecev strogega zopora zaradi sovražne propagande. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da je okrožno sodišče pravilno ocenilo stvarno stanje, zmanjšalo pa je kazen zaradi mladosti Mijanoviča in ker do sedaj še ni bil nikoli kaznovan.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA

De mortuis . . .

„De mortuis nil nisi bene“ so rekli stari Rimljani in so mislili, naj si je bil mrtvi kakršenkoli že, o njem smemo govoriti samo dobro. A kdo že pomisli na resnico. „De mortuis nil nisi verum“. Resnico moramo povedati, pa naj bo neprijetna. Mogoče bo nekako premaknila podobo mrtvega, olepšano, poveličano, a resnica ostane pač samo resnica. Nihče se je ne sme ustrašiti, noben urad, noben posameznik.

Prejšnji teden je umrl Hans Steinacher, posestnik pri Miklavčevem. Zadnje mesece je užival častno pokojnino kot eden glavnih vodij tako imenovanega koroškega obrambnega boja.

Koroško časopisje mu je posvetilo veličastne besede, kar tako so tekmovali med seboj, kdo se bo bolj izkazal v pesmih hvalnicah. Pokazala se je veličastna slika rajnega. Samo odlike, nič senčnih strani. Poudarjali so njegove zasluge za zmago pri ljudskem glasovanju 10. oktobra 1920, nakazali na kratko njegovo nadaljnjo pot tja do nacizma v Nemčiji, seveda njegovo delo v pomembnem šolskem društvu „Südmark“ na Dunaju in kajpak vodilno mesto v Narodni zvezi za nemštvo v inozemstvu (VDA) v Münchnu. Tu smo pa že v nacistični Nemčiji in ravno v tej točki postaja dokumentacija pomanjkljiva.

Dejstvo je pač, da je bil Steinacher vsaj registriran član nacistične partije. Drugo dejstvo pa je tudi, da po lastni izpovedi ni bojeval obrambnega boja za Avstrijo ampak za veliko Nemčijo.

V svoji knjigi „Zmaga v nemški noči“ (Sieg in deutscher Nacht, Dunaj, 1943) obžaluje na strani 317 dejstvo, da zaradi Francozov in drugih zaveznikov iz prve svetovne vojne niso mogli javno pokazati, da se bo-

jujejo za priključitev, za anšlus k Nemčiji. Nadalje piše:

„V nasprotju s tem pa je bila pri nas izpoved za Avstrijo takorekoč brez vsakršnega pomena. Naš propagandni material komajda pozna besedo Avstrijo. Že zaradi slovenske propagande se nismo mogli zavzemati za „gladovnico“ in „bankrotirano Avstrijo“. Nadalje pa je bilo na Koroškem negodovanje (Abneigung) proti Dunaju tako močno, da so celo Slovenci špekulirali na to, da so nas hoteli strašiti z „rdečim“, „pogujenim“ Dunajem. Toda o naših dejanjih niso odločali samo taki, več ali manj taktični premisleki (Erwägungen).

Bilo mi je vselej neovrgljivo in samoumevno, da glasovalnega boja nisem zabojeval za priključitev k Avstriji, ampak za velenemško prihodnost. Glasovi za Avstrijo naj bi ohranili našo pravico za povratek v rajh. Ker pa zaradi zaveznikov, ki so prežali na „vse-nemške spletke“, predvsem zaradi Francozov, nismo mogli klicati „Nemčija“ (Deutschland, „Avstrija“ (Österreich) pa nismo hoteli reči, je postal naš bojni klic pač „Koroška“ (Kärnten). In v Koroški smo videli staro rajhovsko kneževino.“

„Mi Korošci smo ponosni na to, da smo mogli služiti svojemu nemškemu narodu v svoji domovini takrat, ko je šla vsa njegova pot skozi mračno noč.“

Iz nemške narodnosti in iz koroške domovine nam je porasla moč. Koroška domovina je bila tisti kos nemštva, ki nam je bil neposredno dan. Ker smo verovali v vse to, zaradi tega smo delovali tudi na odgovornih položajih v malem.“ (str. 409)

Prav zanimiv pa je naslednji izveček iz Steinacherjeve knjige o nemški nočni zmagi (str. 401):

„Prišlo je neskončno veliko čestitk; mnoge tudi iz nemškega rajha. Prikazale so nam obujeno razumevanje našega naroda za naš boj. Z Dunaja pa se je uglasil nezaželen glas, ki je zbudil našo pozornost: Zahvalni proglas državnega zbora, ki so ga javno nabili v vseh deželah avstrijske dežele, je imenoval izid boja za Koroško „veliko zmago avstrijske državne misli“. Ravno to pa koroška zmaga ni bila.“

Če primerjamo s tem zadnjo Steinacherjevo knjigo „V osvobodilnem boju Koroške“ (In Kärntens Freiheitskampf), ki je v pretežni meri dobesedni ponatis knjige „Zmaga v nemški noči“, beremo na ustreznem mestu (str. 412—413) zahvalni proglas predsedstva avstrijskega državnega zbora . . .

Na strani 412 „Zmage v nemški noči“ beremo:

„Bilo pa je očitno, dokončni mir bi nastal v tej deželi šele, če bi zmago v nemški noči, ki smo jo izvojevali Korošci 10. oktobra 1920, dokončno vzel v varstvo cel nemški narod. In tako je živel na starem bojišču Koroške naprej posebno močno živa vera v velenemški rajh!“

Za zaključek pa piše med drugim (str. 413):

„Boj za mejo na Koroškem pa je bil en sam člen v borbi obmejnega in zamejskega nemštva za svobodo in narodnost, borba, v kateri so stali od Versailles in St. Germaina naprej milijoni nemških rojakov. Od Celovca do Njemna, na zahodu in na vzhodu, na jugu in na severu in v prekomorskih deželah — povsod skeleča nemška beseda.“

Ali naj bi potem našel zadoščenje v vojaški službi miru v vojski nekega dr. Deutscha (avstr. obrambni minister, Jud po rodu, op. ur.) za to prisilno državo Avstrijo? Ne, Ne!

Boj nemškega zamejstva se nadaljuje. Z njegovimi možnostmi se bodo morali uveljavljati plemeniti in precejšnji deli našega naroda skozi mnoga leta. Narod brez drža-

ve! Dokler ne bodo nekoč ustvarili zopet nemškega meča.“

V uvodu h knjigi „Zmaga v nemški noči“, str. 6, piše Steinacher:

„Ne samo napačni, ampak tudi smešni so bili vsi poskusi nekega „avstrijskega“ povojnega časa, da bi prikazali uspeh Koroške v dvoletnem boju od 1918 do 1920 kot „zmago avstrijske državne misli“. Boj Koroške smo mogli bojevati samo kot nemški boj, v lastni odgovornosti za rajh, ki smo ga videli, in za narodnost ter domovino. Tudi za to naj bo moj prikaz priča in izpoved.“

Na straneh 7/8 beremo v uvodu:

„Zaradi velikega zgodovinskega dejanja firerja in rajhskanclerja Adolfa Hitlerja od 13. marca 1938 je Koroška zdaj zopet v nemškem rajhu in kot nemški jug (deutsches Südlant) njegov neločljivi del. Mogočen rajh stoji zopet. Zdanilo se je. Naše sanje v nemški noči so se uresničile. In ura usode je odbila 6. aprila 1941 tudi kneževini Kranjski, ki je zapadla intelektualni tezi jugoslovanstva in se izneverila rajhu iz stoletne skupnosti in kratkovidni in sovraštva polni višji plasti v Ljubljani.“

Koroška je dobila nove naloge, ki jih bo rešila iz svoje moči povezanosti s celotnim narodom. Koroška ne bo nikoli več sama kot v orisanih časih „nemške noči“, za vsako posamezno nemško obmejno deželo stoji budna moč nemškega naroda.“

Samo nekaj izvlečkov iz Steinacherjeve knjige „Zmaga v nemški noči“, ki je izšla v noči, ko je privdijalo najhujše suženjstvo, smrt, ponižanje in nečloveško trpinčenje nad „manjvredne“ narode, nazadnje pa še nad sam nemški gosposki narod. Takrat pa se je že zdanilo.

Mogoče trdijo nekateri, da je spisal Steinacher to knjigo samo, da bi se opravičil, „rehabilitiral“ pred nacističnimi gospodarji. Leta 1943 je bil Steinacher star 50 let. Gotovo je dobro premislil, kaj je napisal. Kajti 50 let je zrela starost.

Jože Wakounig

12. gostovanje DUNAJSKE DRŠALNE REVIEJE

OD 4. DO 14. FEBRUARJA 1971 V MESTNI HALI CELOVEC

Večkratni svetovni prvak EMMERICH DANZER in vrsta mednarodnih zvezd v umetnem drsanju nastopajo v slikoviti reviji

Pri vsaki predstavi izžrebanje dragocenih dobitkov!

Esparade Parada
na ledu

Glasba: Robert Stolz — Režija: Will Petter

Očarljiva revija na ledu — Najboljši svetovni komiki na ledu — Kurjena hala.

Prodaja vstopnic: Koroški deželni potovalni urad, 9010 Celovec, Neuer Platz 2, Telefon: 0 42 22 / 70 4 71, Telex: 0 42 465 in vsi potovalni uradi, tudi v Jugoslaviji.

Skozi 1400 let slovenske preteklosti

Langobardski zgodovinar Pavel Dia-
kon piše: »Na velikonočni ponedeljek le-
ta 568 so Langobardi zapustili Panonijo,
potem ko so se pogodili s sosednjimi Obri
in Slovenci, da jim prepuščajo svoja bivali-
šča za vse večne čase, če se po 200 letih ne
urnejo.«

Niso se urnili. Tako je že 1400 let in za
vse večne čase Slovenija — naša. Imeli smo
prve kneze med Slovani: Valuk v Kar-
tantaniji je kneževal še pred Samom.

Z Gorazdom smo prejeli sveti krst,
prvi z vladarsko družino med Slovenci.
Kmetje — svobodnjaki so ustoličevali iz
sebe svojega kneza: »Je svobodnega rodu?«
»Je!« »Bo skrbel za varstvo dežele?« »Bo!«
»In udov in sirot?« »Bo!« »Bo branil svo-
bodo ljudstva?« »Bo!«

Propadla je slovenska Karantanija, usta-
la Panonija s knezom Kocljem, kate-
remu je papež pisal kot suverenu — »Moj
brat!«

Knez Kocelj je bil največji zaščitnik sve-
tih bratov Cirila in Metoda. Njuna usoda
je bila tudi Kocljeva. Oholost Germanov
je izgnala Metodove učence, ko je preje
uničila Koclja.

Potlej smo bili tlačani nemškimi in la-
škimi grofom, češkim fevdalcem, švicarskim
Habsburžanom.

Celjske zvezde, ki naj bi svetile
nad južnoslovansko državo na Balkanu, so
ugasnile.

Potem poznamo kmečke punte in ropa-
nje Turkov.

Primož Trubar nam je preskrbel
prvo tiskano slovensko knjigo, Jurij
Dalmatin prevod celega sv. pisma.

Potem je prišel Napoleon in Vodnik
je vzkliknil: »Ilirija, ustan!« Ko se je Na-

oleon umaknil, je moral avstrijski cesar
med svoje naslove ustaviti: »Kralj Ilirije!«
Pa je ostalo vse pri besedah.

V marčni revoluciji leta 1848 je cesar
razglasil ustavo in razpisal prve volitve.

Tedaj je nastal prvi slovenski politični
program — minimalni: Zedinjena
Slovenija in maksimalni je bil naka-
zan v Jelačičevem saboru v Zagrebu, ko je
bilo sklenjeno z udeležbo Slovencev: »Kra-
ljevinu Hrvatska se poveže z vojvodino Srb-
sko in slovenskimi kraji s skupnim saborom
in banom v Zagrebu.«

L. 1848 se začne reševanje politične de-
javnosti slovenskega vprašanja v Avstriji,
narodno življenje pa se je zaradi nemškega
pritiška umaknilo v čitalnice, pevске zборе,
gledališke predstave, telovadna društva in
Mohorjeva družba je začela med
narod razpošiljati množice knjig in nji je
drugovala Slovenska matica.

Narodna zavest je prodrla v zadnje slo-
vensko vas in se je pokazala na številnih
narodnih taborih po Štajerski, Koroški,
Kranjski in Istri do Trsta: Povsod ena za-
hteva: Zedinjena Slovenija in povezava na
jug.

V Ljubljani se je ustvaril idejni temelj
za bodočo južnoslovansko državo v monar-
hiji in je ta ideja bila vodnica tudi potem,
ko so se pojavile politične stranke: Ljudska
stranka, Narodno-napredna in Socialistič-
na. SLS se je izjavila za trializem.

NNS je bila za veliko slovenstvo.

Socialisti pa so se v Tivolski resoluciji
izjavili: »Štirje jugoslovanski narodi naj
ustvarijo enoten narod.«

Ivan Cankar je zavrnil stališče svo-
je stranke: »Jugoslovanski problem je iz-
ključno politični problem. Kakšno jugo-

slovansko vprašanje v kulturnem ali celo
jezikovnem smislu zame sploh ne obstoja.«

Z nastopom prve svetovne vojne se je u-
panje na Zedinjeno Slovenijo strahotno
zožilo zaradi usodnega Londonskega pak-
ta, ki je prisojal Italiji toliko slovenskega
ozemlja.

Upanje so pa dajale tri izjave: Majniška
deklaracija, prebrana v dunajskem parla-
mentu;

Krfska deklaracija, sklenjena med srbsko
vlado in Jugoslovanskim odborom v Lon-
donu;

Izjava v 14 točkah predsednika ZDA W.
Wilsona; enajsta točka je namreč bila: »Sa-
moodložba južnih Slovanov v monarhiji.«

29. OKTOBRA 1918 je Narodno veče v
Zagrebu razglasilo odcepitev Slovencev,
Hrvatov in Srbov v Habsburški monarhiji
in objavilo neodvisno južnoslovansko dr-
žavo.

DRŽAVA PLAČUJE PRIVATNE ŠOLE

Ministrski svet je sprejel dopolnilno po-
godbo med Sv. stolico in republiko Avstrijo,
po kateri se republika zavezuje, da bo s šol-
skim letom 1971/72 dalje plačevala učitelje
na katoliških privatnih šolah. Do sedaj je
namreč država prispevala za te le 60 odstot-
kov denarnih sredstev. V to zakonsko spre-
membo bodo vključili tudi vse nekonfesio-
nalne privatne šole.

Resolucija zveznega odbora za narodno-jezikovne skupnosti v Italiji

Naprošeni smo bili, da objavimo v našem listu sledečo resolucijo, katero je Zvezni odbor
poslal avstrijskemu generalnemu konzulatu v Trstu s prošnjo, da jo sporoči avstrijski
zvezni vladi.

Zvezni odbor za narodno-jezikovne skupnosti in deželno kulturo v Italiji, odsek
Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur za Italijansko
republiko, zbran v Trstu 2. in 3. januarja 1971,

jemlje na znanje stalno odrekanje pravic, ki pripadajo slovenski skup-
nosti v Avstriji, in posebej zadnje provokacije, katerih tarča je bila ta skupnost
ob priliki (proslave) petdesetletnice plebiscita od 10. oktobra 1920, provokacije,
ki je bila sočasna s protislovenskimi fašističnimi demonstracijami v Trstu,

o b s o j a odprto kršitev človečanskih pravic, določb mirovne pogodbe v Saint
Germainu iz leta 1919 in člena 7 državne pogodbe iz leta 1955,

izraža svojo bratsko solidarnost (slovenskemu) prebivalstvu, ki je bilo pri-
zadeto v svojem človeškem dostojanstvu in v tem slični Baskom in ostalim nardo-
dom, katerih kultura je zatirana,

p o z i v a avstrijsko zvezno vlado, naj se ravna po deklariranih demokratičnih
načelih s tem, da zagotovi temeljne garancije za ohranitev jezika in kulture Slo-
vencev na Koroškem in Štajerskem, kakor tudi Hrvatov na Gradiščanskem, ker
je to neobhodni pogoj za iskreno evropeistično politiko.

Za odbor: Samo Pahor, I. r.

Odslej v šoli samo koedukacija

LOČITEV PO SPOLU V ŠOLI ODPADE

Dečki in deklice bodo v prihodnje obisko-
vali v Avstriji mešane razrede. Doslej je ve-
ljala koedukacija (skupna vzgoja mladine o-
beh spolov) kot izjema.

Ta zakonski osnutek prosvetnega mini-
strstva vsebuje še zanimivo novost: sporno
13. šolsko leto, ki je 1969. leta dvignilo to-
liko prahu, bodo odložili za nadaljnja štiri
leta; s tem hočejo počakati na izid šolskih
eksperimentov.

Nasprotniki 9. šolskega leta na srednjih
šolah, so kot vidimo, po njihovem uspehu
pri ljudskem glasovanju 1969, izvojevali po-
novno zmago.

Novelo k zakonu o šolski organizaciji (le-
to naj bi konec marca predložili parlamen-
tu) vsebuje še sledeče točke:

● zakonitev šolskih eksperimentov: šol-
ska leta od 1971/72 pa do 1974/75 so dolo-
čena za šolske eksperimente (poskuse); v
tem času bodo eksperimentirali v petini (do
20 odstotkov) vseh v poštev prihajajočih
razredov;

● sprejemni izpiti na srednjih šolah od-
padejo;

● ustanovitev posebne samostojne izob-
razevalne oblike na višji stopnji srednje šole,
in to: poleg muzično-pedagoške realne
gimnazije bo še neke vrste prirodoznanstve-
na realna gimnazija;

● sprememba dosedanjih poklicno-peda-
goških šol v „poklicno-pedagoške akademije“.
S tem bo prvič urejena, zlasti izobrazba
učiteljev za poklicne šole. Glavne šole naj
se vodijo le še v dveh stopnjah.

Za spominsko ploščo zaslužnemu pedagogu Gustavu Šilihu

Mesto Maribor se lahko ponaša s spome-
nikom HENRIKU SCHREINERJU, ki je s
svojem delom uspešno razvijal slovensko
šolstvo v severovzhodni Sloveniji od leta
1890 pa do svoje smrti 1920. Še danes se ta
ali oni osiveli slovenski šolnik rad ustavi ob
spomeniku in se spominja svojega nekda-
njega ravnatelja, ki je znal usposabljaliti in
navduševati mlade ljudi za učitelja v slo-
venskih šolah.

Učiteljišič sicer ni več, ostali pa so mnogi
spomini na številne profesorje, ki so dali
zavodu ugled in dobro ime. Med te sodi tudi
pokojni profesor pedagogike in metodike
GUSTAV ŠILIH, katerega deseta obletnica
smrti bo jeseni 1971. Iz vrst nekdanjih uč-
teljišičnikov, sedanjih učiteljev in profesor-
jev, Šilihovih kolegov, prijateljev in znancev,

je vzniknila misel, da bi mu ob desetletnici
smrti odkrili primerno spominsko ploščo na
hiši, v kateri je stanoval in pisal svoja dela.
Te pobude se je oprijelo mariborsko PEDA-
GOŠKO DRUŠTVO, da bi to jesen odkrilo
spominsko ploščo v skromno oddolžitve za
njegovo bogato pedagoško delo. Izdelava
plošče z reliefom glave je poverjena akad.
kiparju Gabrijelu Kolbiču, ki je ustvaril tudi
Schreinerjev kip.

Pri teh pripravah sodeluje poleg pedago-
škega društva tudi Zveza pedagoških dru-
štev Slovenije iz Ljubljane, Zveza kulturnih
delavcev in vzgojna svetovalnica v Maribo-
ru, katerih zastopniki so poleg prosvetnih
delavcev tudi v pripravljalnem odboru za
postavitev spominske plošče.

Trinkov koledar

Izšel je Trinkov koledar za leto 1971, ki
izhaja v samozaložbi in ga urejuje prof. Ra-
do Bernik.

Koledar so začeli izdajati beneško-sloven-
ski izseljenci, rudarji v Belgiji že pred 15
leti. Namen mu je bil buditi domačo zavest
med rojaki doma in na tujem.

Letošnji koledar je ostal pri svoji stari
pratikarski zunanji obliki, ker je namenjen
tudi preprostim bralcem v predmetajurskih
vaseh.

Trinkov koledar vsebuje tehtne članke
zgodovinske in bibliografske narave, ki nu-
dijo tudi znanstvenim raziskovalcem bogato
zrnco o jeziku, narodopisju, socialnem in
duhovnem življenju naših najzapadnejših ro-
jakov ter tudi nove izsledke o Ivanu Trinku.

Lucijan Marija Škerjanc - 70-letnik

17. decembra 1900 se je rodil ugledni slo-
venski komponist Lucijan Marija
Škerjanc.

Čeprav Lucijan Marija Škerjanc ni utiral
novih poti v slovenski glasbi, je pomen nje-
gove ustvarjalnosti nesporen. Njegov opus
obsega veliko število dognanih simfoničnih

in komornih kompozicij, solospjevov in kan-
tat. Napisal je tudi Nauk o harmoniji, o kon-
trapunktu, o inštrumentaciji in o fugi ter bio-
grafijo slovenskih skladateljev Emila Ada-
miča, Gojmira Kreka, Jurija Mihevca, Anto-
na Lajovica ter razglede po simfonični tvor-
nosti zadnjih treh stoletij od „Bacha do Šo-
štakoviča“.

Ameriško vesoljsko prvenstvo

Vršilec dolžnosti glavnega direktorja ame-
riške vesoljske agencije (NASA) George M.
Low in Houstonu je opozoril ameriško jav-
nost, da bi vsaka nova omejitev proračuna
za ameriški vesoljski program ogrozila
znanstveno in tehnološko premoč Združe-
nih ameriških držav. „ZDA morajo ohraniti
svoje prvenstvo v znanosti in tehnologiji,“
je rekel Low. „Raziskovanje vesolja nam
nalaga sredstva in ukrepe, da obdržimo to
prvenstvo. Nenehno pa nam konkurira spo-
soben in odločen tekmeč, o čemer priča
vesoljska ladja „Luna 16“, nadalje skrbi, ki
jo v Sovjetski zvezi posvečajo človeški po-
sadki, in pa to, da se v Sovjetski zvezi izstre-
litve množijo, medtem ko se naš program
zožuje.“

Ob robu povedano

NA NJIH DEJANJH JIH BOSTE SPOZNALI!

Na Koroškem mora biti že zelo čudno. Godijo se grozotne stvari. Nazadnje pa spreleti vso deželo preplah — v Borovljah počile bombe — pa so kaj bili zopet tisti čudni... — drhteče pričakujejo po celi deželi — pa morda so res bili — celo časopisi, majhne in velike cajtenge, ljudske in dnevene, ne izključujejo možnosti, da so morda res bili tisti mračnjaki — ne, rajši jih kar ne imenujemo, če nočeš imeti opravka s hudim, ga kar ne imenuj, ne kliči ga, sam vrag nas varuj — srh preletava sključene hrbte Korošcev — strah se spremeni v upanje — dal, da bi bili, morda so pa le, grozni dovolj so že — o, da, gotovo so, saj Borovlje so tam spodaj, tam je nevarno živeti, strašno je, celo Drava zavije zopet proti severu, da se napije pri Velikovcu zadnjič zveličavnega nemštva, preden zavije dokončno dol na tisti jug — saj veste, na jug, nočemo reči več, nočemo jih imenovati, njih, ki prebivajo tam spodaj — ah, da, saj so, saj so zmožni samo oni takih zločinov — uuhhhh.

Pa je počila bomba. Razneslo se je skozi celo zimsko Koroško, celo sneg se je porčnil. Niso bili, ne, saj to ne more biti, da niso bili. Pa res niso bili.

Razočaranje, zopet propadlo eno upanje. Vse se je zaklelo, vse, čisto vse. Ti prekleti — ne imenujmo jih! bummm

„DRANG NACH SÜDEN“

„Koroške novice“ (Kärntner Nachrichten) poročajo v številki 1, 9. jan. 1971, o edinstveni božični prireditvi, ki jo je imelo nemško telovadno društvo Št. Jakob v Rožu. Svoj nemški božič, oprostite, Julfest, so praznovali lani 19. decembra. Telovadili so, se bahotili s svojim delom, ki so ga opravili v pomoč nazadnjaški južni Koroški. Veliko so napravili, vse to je pač samo odraz priscrčne notranje povezanosti z južno Koroško, ki nikakor noče in noče postati nemška. Če nam tega drugače ne verjamejo, naj se kar prepričajo.

Poleg svojih telovadnih funkcij imajo še važne narodne in kulturne. Še vselej jim zveni v obeh staroslavno geslo: „Am deutschen Wesen wird die Welt genesen“. Dvakrat je svet skoraj že propadel zaradi tega, mogoče pa si ustvarjajo in utvarjajo upe pri tretjem naskoku. V tretje gre kar rado.

Da pridemo do zaključka. Na koncu poročila o telovadnem prazniku v Št. Jakobu beremo v „Koroških novicah“ (Kärntner Nachrichten): „Nemški Korošec se zaveda svoje funkcije, ki jo mora opravljati kot „graničar“ (Grenzer) nasproti jugovzhodno-evropskemu prostoru — duhovnemu in geografskemu!“

Kaj takega gotovo nismo še slišali!

sova

„JAZ SEM AN FRIŠN JAGR“, ALI: KAKO LIBUŠKA DORFGEMEINŠAFT FABRIKE STRELJA!

Libučje, lepa ter nekoč pristna slovenska vas pod sivo Peco, med drugim tudi vzdržuje vaško skupnost (Dorfgemeinschaft). Namen vaških skupnosti je združevati mladi, jo navajati h kulturnemu delovanju in podobno. Nič slabega, nasprotno: je to namen, ki se odlikuje po ustvarjalnosti in idealizmu.

Očividno pa se je libuška vaška skupnost prelevila v nekakšno lovsko društvo, kako drugače naj bi pojmovali izjave enega njihovih marljivih aktivistov, ki je nekoč menil: „Gwere je treba kupit, poa pa ž njimi fabriko (mišljeno je s tem podjetje „Gorenje“) strielat.“ Izjava, ki te spominja na življenjsko dobo Hitlerjevih mladinskih društev oziroma sličnih nekdanjih mladinskih organizacij za streljanje nenemškega „polčloveka“.

Ali se jih bomo tudi bali? Kje pa! Saj vemo, da pomenijo taki lovski načrti le bolj višek umske zmožnosti našega militarističnega zanesenjaštva. Groza pa nas je, ko ugotovljamo, kako se naša podeželska, večinoma nevedna mladina zbira v vaških skupnostih, ki pa v resnici služijo le bolj za ponemčevanja, ker vaške skupnosti zavestno uganjajo germanizacijo naših, večinoma še slovenskih vasi in jim potemtakem jemljejo pravo obličje. Mladini pa sugerirajo mnenje, češ da je Koroška nemška, v kolikor pa še tega ni, da mora postati!

Ob tej priliki pa se vprašamo, kje obstaja konstruktivno mladinsko delovanje naših

Dunajska drsalna revija z novo produkcijo

Parada na ledu (Eisparade) se imenuje nova produkcija Dunajske drsalne revije, ki so jo tudi tokrat ustvarili naši znani umetniki Will Petter, profesor Robert Stolz in Edith Petter. Parada na ledu se odlikuje po bogastvu idej, očarljiv glasbi in čudovitih plesih na ledu.

Posebnost letošnje Dunajske drsalne revije je, da v tem programu nastopa ponovno zvezdnik, večkratni evropski in svetovni prvak EMMERICH DANZER, ljubljenec občinstva od tinedžerjev do babic.

Dalje sodelujejo v novem programu še Emmi Puzinger, Fernand Leemans, Alena Augustova, Hugo Dümler ter Michele Colberg. Za komične scene skrbita Herbert Bobek in Richard Ledwig ter Lucien Meyer s svojima mnogo smeha zbujajočima šimpanzoma Mary in Joe.

Nova člana revije sta Mona in Peter Szabo, ki sta pri prejšnjih mednarodnih drsalnih tekmovanjih dosegla prvi mesti. Večkrat

so Mono Szabo izvolili za najbolj srčkano drsalko na svetu. Prav tako sta se pridružila Dunajski drsalni reviji še Avstralka Margaret Godfrey in Švicar Alain Herminjard.

Dunajski drsalni balet šteje 28 drsalk in 12 drsalcev in velja za najboljši plesni ansambel na ledu, kajti le-ta igra v novi produkciji važno vlogo.

Še nikoli ni bila zunanja oprema revije tako bogata in sijajna kot tokrat. Poročilo iz delavnice nam pove zgovorno, da so izdelali šeststo kostumov, za katere so porabili na tisoče metrov blaga, kot na primer svile, šifona, platna, batista, velurja, lakaste-ga usnja in tako dalje.

Zvezdnice in zvezdniki na ledu nam bodo ponovno zasvetili nad celovskim nebom v februarju, in sicer od 4. do 14. februarja 1971. Gostovanje Dunajske drsalne revije bo v Mestni hali.

SVEČE

Veliko je bilo veselje v Štuharjevi družini, ko so meseca junija dobili sina — prvorojenca. Po očetu je bil krščen na Alojzija.

Velika je bila žalost ob božičnih praznikih, ko se je otroku bolezen poslabšala in mu tudi zdravniki v bolnici niso mogli pomagati. Mali Lojzek ni več dočkal novega leta. V mali beli krstici so ga ponesli 1. januarja štirje dečki na pokopališče, kjer počiva ob babici. Sosedje, prijatelji in očetovi sodelavci iz tovarne so v obilnem številu prišli k pogrebu, da so tako pokazali sočutje žalostni družini.

Bridka je izguba za očeta in mater in dedeja, a bila je božja volja. Hudo imajo starši, otrok pa je med angelčki in so mu prihranjene vse bridkosti življenja. Naj Bog ublaži žalost, naj nedolžni otrok prosi za vdanost v božjo voljo.

GLOBASNICA

(Našim rajnim v spomin)

V minulem letu se je preselilo v večno domovino šest naših občanov. Po kratki bolezni se je poslovil od svoje domačije v Podjuni 68-letni Franc Benetik, pd. Urban. Pokojni je bil skrben oče svoji družini, sosedom in vaščanom pa zaradi svojih vsestranskih strokovnih sposobnosti — posebno še kot spreten rokodellec-vseznan — iskan in cenjen pomočnik v njihovih vsakdanjih potrebah. V soboto, 18. julija lani, dopoldne, pa je kot blisk pretresla našo vas žalostna vest, da se je na Peci smrtno ponesrečil Šmucov Vorč. Ne, ni mogoče, morda pa le ni res, saj je bil previden kot malokdo — smo rekli in upali — črna zastava na poslopju domače zadruge, ki je zaplapolala v slovo najmlajšemu članu v nadzornem odboru, pa nas je za vedno prepričala, da Vorča ne bomo videli več živega. Smrtonosen udarec veje presekanega, padajočega drevesa je nenadoma končal kakor pred leti njegovemu bratrancu Anzeju tudi mlado, nadepolno življenje komaj 35 let starega Vorča. Z njim se je poslovil od nas nenavadno resen, močan značaj. Vorč je hodil svoja pota. Čeprav zmeraj na-

slovenskih organizacij!? Dejstvo samo, da v Libučah že leta ni bilo kake slovenske prireditve, ki bi med drugim tudi služila mladini, nakaže vnebovpijočo zanemarjenost na mladinskem področju. Preostane nič drugega kot pljuniti v roke ter nadoknaditi to zamudo v zadevi narodno-mladinskega delovanja! Streljanje pa rade volje prepustimo naši libuški vaški skupnosti ter tudi mišljenje njenih nositeljev kot: „Mir anfoch Tčim, Bumm, Tauch — und die Fabrik ist hin!“

—kulj—

ČUDNA NEMŠKA MISELNOST

Izgovor pravi, da to ali ono v avstrijski državni pogodbi ni navedeno, kaže koroško in avstrijsko nemško miselnost v čudni luči. Saj v državni pogodbi tudi ni navedeno, da se ne sme bolnike nahruliti, če se v bolnici poslužujejo slovensčine, ali če zahtevajo stranke od voznika poštnega avtobusa vozovnico slovensko, bi se ta po pravilih v kulturnih državah ne smel na donkihotski način obrniti na pomoč po orožnike. O takih in podobnih stvareh državna pogodba molči, ker se same po sebi razumejo.

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku bo priredilo v nedeljo, 24. januarja 1971, ob 19. uri (sedmih), zvečer v farni dvorani v Pliberku igro

ZA PRAVDO IN SRCE

Ljubitelji dramske umetnosti priscrčno vabljeno!

ROMANJE V LURD!

Skupno romanje v Lurd bo od 5. do 15. maja 1971. Čas prijave je do 1. februarja.

Kdor se želi udeležiti romanja, naj se prijavi ali pri domačem župnem uradu ali pri slov. dušnopastirskem uradu v Celovcu, Viktringer Ring 26.

A. Cvetko

set dni navrh ji je ravno na Božič obstalo utrujeno srce. V torek, 29. decembra, smo jo ob obilni udeležbi položili k trajnemu počitku.

Če primerjamo število rojstev in smrtnih slučajev, bi menili, da se je število Selanov lani pomnožilo za 12 oseb. Kljub temu prirastku pa se število le krči zaradi odseljavanja, največ v Borovlje. Pa saj že ime „Sele“ pomeni, da se je treba seliti!

ŠT. JAKOB V ROŽU

(92-letnica Mojce Nagele)

Med božičnimi prazniki je bil župan Hanzej Gressel in občinski odbornik Albin Pečnik pri Mojceji Nagele, ki je v mesecu decembru lani obhajala 92-letnico rojstva. Na povabilo župana sem bil tudi jaz zraven. Mojcej je zaslužna in najstarejša občanka šentjakobske občine, zato smo ji čestitali k njenemu življenjskemu prazniku. Župan Gressel je ob tej priložnosti spregovoril priscrčne besede in se ji zahvalil za kulturno delo, ki ga je opravila Mojcej, ter ji izročil

Darujte za tiskovni sklad!

lepo darilo. Mojcej Nagele je bila rojena pri Žofranu v Št. Petru. Bilo je pet otrok, in vsi so bili pevci in muzikanti. Danes so živi še štirje, in najmlajša je stara že 82 let.

Mojcej Nagele je bila petdeset let organistinja v naši cerkvi. Vsak dan (ob nedeljah pa celo trikrat) je hodila v cerkev na hrib orglat in vodila cerkveno petje. Ni se omejevala samo na cerkveno petje, ampak je pevce učila tudi ljudske in umetne pesmi in je s tem veliko doprinesla h gojitvi slovenskega petja v Št. Jakobu.

Ob Vašem visokem življenjskem prazniku Vam želimo vsi farani in posebno pa Vaši še živeči pevci, da bodo Vaša jesenska leta čila in zdrava.

Šimej Martinjak

SINODALNI KVIZ dečkov in deklic na Koroškem

Ob priliki Koroške škofijske sinode prireja Katoliška otroška mladina sinodni kviz kot doprinos otroške mladine za to tako važno cerkveno prireditev.

K temu kvizu so vabljeno vsi dečki in deklice Koroške, ki so bili rojeni po 1. septembru 1956.

Za pripravo na ta kviz dobi vsak udeleženec zastoj poseben zvezek, v katerem so vsi odgovori in vprašanja, ki jih bo treba pri tekmovanju znati.

Vprašanja so vzeta iz treh področij: versko znanje, splošno znanje, praktično znanje in sposobnosti.

Dečki in deklice nastopijo po trije, kot skupina treh k odločilnemu tekmovanju.

Tekmovali bodo v štirih oddelkih: deklice do 13. leta, deklice od 13. do 15. leta, dečki do 13. leta, dečki od 13. do 15. leta.

Po tekmovanju v fari (do konca marca) nadaljujejo štiri najboljše skupine (najboljša skupina v posameznih starostnih oddelkih) pri pokrajinskem tekmovanju (18. ali 25. aprila). Štiri najboljše skupine in sicer spet vsaka najboljša skupina v posameznih starostnih oddelkih se lahko udeležijo deželnega tekmovanja, ki bo 6. junija 1971 v Celovcu.

Nagrade so sledeče: za dve najboljši skupini deklic oz. dečkov (od 13. leta do 15. leta) vožnja v Rim; za dve najboljši skupini dečkov in deklic (do 13. leta) novo kolo za vsakega udeleženca. Poleg tega je še več drugih nagrad, deloma iz Afrike (bobni itd.).

Natančnejša navodila lahko dobite: pri domačem župniku, pri vseh veroučiteljih, pri mladinskih voditeljih oz. voditeljicah.

Prijava za kviz do 1. februarja 1971 pri zgoraj navedenih osebah, pri vodstvu v Celovcu, Viktringer Ring 26, do 14. februarja 1971.

Resnica o uživanju mamil

V Združenih državah Amerike je uživanje mamil najbolj razširjeno na svetu. Prav zaradi tega navadno od tu izhajajo pobude za in proti mamilom. V zadnjem času pa se je cela vrsta znanih zdravnikov odločila za novo pot pojasnjevanja, kaj so mamila. Namesto da bi prebivalstvo seznanjali s polovičnimi resnicami o mamilih, želijo brez kakršne koli laži povedati, kaj je mamilo.

Dr. Stanley F. Yolles, ravnatelj zavoda za umsko zdravljenje je povedal, da „nenehno pripovedovanje s pretiranim poudarkom, o verjetnih strahotnih poškodbah, ki jih povzročajo marijuana, povzročajo, da je zelo težko razložiti ljudem, katere so resnične nevarnosti, ki izhajajo iz uživanja določenih vrst mamil.“

Dahlberg o mamilih

Psihiater Dahlberg iz New Yorka, ki je član zavoda za psihiatrijo pravi, da so predvsem zdravniki najbolj pripomogli k temu, da so se o mamilih razširile polovične resnice, predsodki in laži, tako da ljudje ne vedo več, komu bi verjeli. Ravno mladina pa je najbolj nezaupljiva do zdravnikov. Te laži izhajajo večkrat iz skrbi za zdravje mladine, velikokrat pa tudi iz neznanja. Navadno pristopajo, po besedah dr. Dahlberga, zdravniki k mamilom, ko govorijo o njih, v popolnoma negativni smeri. To pomeni, da je vse, kar zadeva mamilo, negativno. V resnici pa obstajajo tudi nekatere pozitivne plati. Kot npr. uporaba mamil v zdravstvu, kar pa nujno zahteva zdravniško kontrolo.

Dahlberg pravi, da je prva od teh polovičnih resnic trditev, da psihedelična mamila omilijo depresijo. Nekaj je resničnega v tej trditvi. Večkrat mamila olajšajo ali celo odstranijo tesnobo, depresijo ali vznemirjenje, vendar prevelike doze mamila povzročijo pasivnost in odpoved družbenemu življenju. Ko pa mine učinek mamila, se depresija povrne ali se celo podaljša v času.

Neka vrsta mamil anfetamini, pa ima še poseben vpliv. Ukinitiv depresivnih občutkov, ki naj bi ga povzročali anfetamini, povzročajo z druge strani nenadno akumulacijo depresije. Ta akumulacija pa povzročajo močne občutke depresije med vračanjem iz omame in še precej časa po tem. To pomeni, da mamila občutke depresije le umaknejo za nekaj časa in jih nato intenzificirajo. Poleg tega pa mamila povzročajo nespečnost in pomanjkanje apetita in vse to še bolj poveča depresijo.

Nekateri trdijo, da jim mamila pomagajo, da spoznajo veselje in samega sebe. Res je, da mamila včasih pomagajo ljudem, da doživijo popolno introspekcijo, vendar mamila tudi kompromitirajo razlikovanje resničnih občutkov, tako da postane osebek sugestibilen. Zaradi tega ne more človek več razlikovati, med resničnimi introspektivnimi občutki in lažnimi občutki.

„Mamila mi pomagajo, da se čutim v človeški bližini,“ trdijo drugi. Predvsem moramo pomisliti, da čutiti nekoga blizu, ni isto kot biti nekemu blizu. Mnogi, ki uživajo mamila, se zavedajo, da njihov občutek bližine nima realne podlage. Danes je relativno nepomembno, če je mladina oropana ali ne za človeško bližino, važno pa je, da čuti, kot bi bila oropana. Prav zaradi tega mladi iščejo intimnost. Mogoče se zavedajo, da intimnost, ki jo čutijo do svojih tovarišev ni stodstotno odkritosrčna in prav zaradi tega bežijo pred resničnostjo ter vztrajajo pri ohranjanju iluzij.

Razširjeno mnenje je tudi, da mamila krepijo seksualne funkcije. Vendar nobeno od doslej poznanih mamil ni afrodisiak. Vsa pa spreminjajo občutek. Delujejo različno na različne osebe. Nekaterim se seksualne želje povečajo, drugim pa zmanjšajo. Predvsem delujejo negativno večje doze mamila.

Razširjeno je tudi mnenje, da je avtotranscendence, ki jo povzročajo mamila, vredna toliko kakor katera koli druga avtotranscendence. Avtotranscendence pomeni intimno združevanje človeka z Bogom ali kako drugo vesoljno silo, vendar ima, če jo kemično povzročamo, le začasni značaj. Večina tistih, ki uživajo mamila, je priznala, da jim ta avtotranscendence ni spre-

menila življenja, pač pa da so mamilo uživali, da bi bežali pred realnostjo.

„Protivniki mamil radi trdijo, da že ena sama injekcija heroina povzroča navado. S tem mislijo telesno odvisnost od mamila. Vendar v obliki, ki je danes v prodaji, je heroin pomešan z laktozo, kininom in sodo bikarbono na tak način, da je pravega mamila le en do dva odst. Če človek opusti to navado, nima strahotnih reakcij, kakršne so doslej opazovali, pač pa je odvada bolj podobna konvalescenci po hudem prehladu. Dostojen je opisovanje strahotnih muk, ki jih človek preživlja, ko se odvaja na heroin, povzročalo, da so mnogi dobili v tem razlog, da vztrajajo pri uživanju mamila. To pa seveda ne pomeni, da je treba heroin jemati kot neškodljivo snov. V New Yorku je npr. lani umrlo približno 900 oseb, med katerimi je bilo 200 mladih ljudi pod 20 let, zaradi akutne narkoze, kar so v časopisih označevali kot „preveliko dozo“ mamila. Sedaj je zastupitev s heroinom poglaviti vzrok smrti za prebivalce New Yorka, ki so stari od 15 do 35 let.

KMET IN VRTNAR JANUARJA

NA TRAVNIKIH

Mraz še vedno močno ovira vsako delo na prostem. Kolikor se da, nadaljujemo z branjem in gnojenjem travnikov. Sedaj uporabljamo za gnojenje težje raztopno Tomaževo žlindro, pozneje bomo uporabili še kalijeva gnojila in dušik. Ta gnojila so lažje topljiva, zato jih trosimo tik pred začetkom rasti ali med njo. Dušika ne smemo dajati v prevelikih količinah. Gnojenje travnikov mora biti vsestransko. Če gnojimo samo s Tomaževo žlindro, bomo po večletnem bujnem razvoju detelje ugotovili pleše na travnikih. Le popolno gnojenje je porok za trajni pridelek.

NA NJIVI

Čim se zemlja odcedi, moramo preorati še nepreorane površine. Dobro bo, če že sedaj zadelamo hlevski gnoj, čim se namreč temperatura v tleh dvigne, se bo začelo razkranje gnoja po mikroorganizmu in rastočim rastlinam se bodo odpirale zaloge hrane.

SADNO DREVJE

Nadaljujemo z zimskim škropljenjem sadnega drevja. Ne smemo škropiti v prehladnih in vetrovnih dneh.

NA VRTU

Nadaljujemo s pripravo zemlje za pomladanske setve. Sadimo česen in čebulček. V toplih gredah mora vladati enakomerna temperatura, zalivanje moramo omejiti na nujno potrebno. Zračimo tople grede, kolikor je to mogoče. Če se v toplih gredah zadržuje vlaga, je nevarno, da začno mlade rastlinice gniti.

Gripa bolj nevarna kot kolera

Odbor za mednarodno nadziranje boleznih v Ženevi (v sklopu Svetovne organizacije za zdravstvo) je prišel do zaključka, da je navadna gripa človeku mnogo nevarnejša od same kolere (vrste „elitor“). Odbor pripominja, da je nastal spricho epidemije kolere pretiran preplah, kajti v resnici gre za miljšo obliko te bolezni. Nasprotno jo v številnih državah napak primerjajo zločesti epidemiji klasične kolere iz 19. stoletja. Spricho tega so v takšnih državah sprejeli tudi pretirano stroge zaščitne ukrepe (zapora meja, prepoved pristajanja letal in ladij, nediskriminirana prepoved uvoza živil, izoliranje potnikov itd.). Celo samo cepljenje proti koleri je po sodbi omenjenega odbora neprimerno in povsem neučinkovito. Z druge strani so pa tudi države, ki pravočasno ne javijo primerov kolere na svojem ozemlju. S takšnim ravnanjem škodujejo ne le lastnemu prebivalstvu, temveč tudi sosednim oz. bližnjim deželam, ki se pač ne utegnejo ob pravem času zaščititi pred boleznijo.

Epidemijo kolere, o kateri napovedujejo, da se bo sicer še nadalje širila in prizadela tudi širne predele sveta, kjer se ni bila že dolgo pojavila, bo mogoče popolnoma iztrebiti le, če bodo vse države kar najtesneje sodelovale in izkoriščale najnovejše dosežke sodobne znanosti in medicine. Zlasti je potrebno temeljito poznavanje epidemiologije, sicer bodo vsi drugi ukrepi neučinkoviti. Cepljenje in podobni zaščitni dejavniki so zaman, če pa ljudje oz. pristojna oblastva zanemarjajo pravila higiene. Kajti ravno spoštovanje teh pravil je prvo in edino res učinkovito sredstvo, da se prepreči pojav kolere.

Kot rečeno, je sedanja vrsta kolere (elitor) mnogo manj nevarna od navadne gripe. To nam dokazuje visoko število smrtnih žrtev, ki jih je gripa zadnja leta pokosila. Ko bi pristojni dejavniki v vseh državah sveta smotrno načrtovali zaščito proti eni in drugi, to je nujno preprečevanje, ne pa šele

Trditev, da mamila nimajo klinične veljave, je le polovična resnica. Nekateri zdravniki, kot npr. dr. Dahlberg, so mnenja, da je mogoče mamila uporabljati v medicini pod zdravniškim nadzorom. Po mnenju nekaterih je preveliko uživanje mamila le izraz uporništa pri nezadovoljnih. Če bi trdili, da res ni drugega kot to, bi omalovaževali uporništa, vendar če uporništa obstaja, se moramo vprašati raje, zakaj je mladina nezadovoljna. Eden izmed vzrokov je, da imamo danes več časa za to, da se čutimo sami in nezadovoljni. Prosti čas, ki ga dovoljuje višja življenjska raven, bi morale torej izpolnjevati druge dejavnosti.

Ob koncu pa moramo omeniti še to, da postajajo s časom mamila neučinkovita, oseba se tudi začena zavedati, da ga mamila ne vodijo nikamor in se začena spraševati, kaj se bo zgodilo v bližnji bodočnosti. V bližini ima prijatelje, ki so zboleli zaradi uživanja mamil in zaradi tega ga taka situacija pripelje do spoznanja, da je bolj vabljivo prenehati z uživanjem kot začeti z mamili. Vprašanje je, kako bo nehal. Trenutno obstajajo zavodi za rehabilitacijo uživalcev mamil, vendar moramo na uživalce gledati kot na bolnike, ki si morajo opomoči po dolgi bolezni.

Nagradno tekmovanje v fotografiranju

Slovenski filmski klub je oktobra preteklega leta vabil foto-amaterje k tekmovanju. Do 5. decembra smo dobili 49 slik, ki so v celoti prav dobro naznačile jesen.

Nagrajenci so:

1. nagrada (fotoaparati): **Opetnik Tone**, (črno-bela slika), **Jernej Marko** (diapozitiv).
2. nagrada (1 diafilm + dia-okviri): **Weiss Hanzi** (diapozitiv), **Wolte Terezija** (barvna slika), **Ogris Franjo** (diapozitiv).
3. nagrada (po en diafilm): **Inž. Marko Polzer**, **Rogl Martin**, **Oitzl Pavel**, **Ogris Tomaž**, **Opetnik Jožef**, **Novak Vinko**, **Varh Hanzi**, **Paintner Mirko**.

Slovenski filmski klub vsem prisrčno čestita in se zahvaljuje za sodelovanje. Vse pa vabimo še zdaj k naslednjemu tekmovanju v fotografiranju.

Slovenski filmski klub

Star časopisni papir

Skoraj ni družine, ki ne bi bila naročena vsaj na en časopis. Marsikje ga sproti porabijo, pri drugih pa se papir začne nabirati in večkrat smo v zadregi, kam z njim. Večkrat gospodinje pozabljam na časopis in ga premo uporabljamo pri svojih vsakodnevnih poslih.

KJE SI LAHKO POMAGAMO Z NJIM?

Nobenega gospodinskega dela ne bi smeli začeti brez časopisa. Naše delovno mesto, naj bo to klasična miza sredi kuhinje ali prostor, namenjen pripravljanju jedi v modernih stanovanjih, pregrnemo vselej z več listi časopisa. Na njih čistimo zelenjavo, lupimo krompir, trebimo solato, rečemo čebulo, skratka opravljamo vsa dela, ki spadajo v predpripravo jedi. Po končanem delu odpadke zavijemo, vržemo v posodo za smeti in že se bomo lahko lotili naslednjega dela. Ali ste pomislile, kako nam koristi časopis? Miza je ostala čista, nobenih smeti na tleh ni bilo, ne prask ali urezov, ko nož mimogrede zdrkne ali kak drug predmet zapusti trajno okvaro.

S časopisnim papirjem, dobro narezanim ali narganim, najlepše umijemo mlačne in oljne steklenice. Ko ga spravimo v steklenice, ga zalijemo z malo vroče vode in gosto kašo toliko časa potresavamo, da pobere vse mlačne ali oljne ostanke.

V slabem vremenu, ko se vrnejo družinski člani domov z mokrimi čevlji in klobuki, se spomnimo časopisa. V obuvalo natlačimo v kepe zmečkan papir, da vpije vlago z notranje strani. Čevlji se hitreje posušijo, kar si posebno želimo pozimi, da lahko malemu smučarju ali sankarju čim prej spet omogočimo zimsko veselje, obenem pa čevlji ohranijo tudi prvotno obliko. Isto velja za pokrivala.

S časopisom nabašemo zimsko obutev, ki jo spravimo čez poletje: škornje, visoke čevlje itd. Papir odleže za kopita, ki jih ni v nobenem gospodinjstvu toliko, da bi jih lahko napeli v vsak par čevljev.

Časopisni papir je odlično polnilo za vložke med dvojnimi okni pozimi. Na lahko zmečkan papir ovijemo z več razgrnjenimi polami, da dobimo debelo klobaso, ki jo porinemo v primerno prevleko, ali pa klobaso obdano z lepšim papirjem in jo položimo med okna. Tak papirnat vložek lahko večkrat menjamo in ni nam treba čakati, kot navadno delamo z vložki iz blaga, do pomladi, da vse sajaste in bolj črne kot bele končno operemo.

IN ŠE NASVET, ZA KATEREGA MORDA NE VESTE

Zgodí se, da nikakor ne moremo zabiti žeblja v zid. Luknja se veča, žebelj se maje, ali naj začnemo steno načenjati še na enem mestu? Časopis, naš pomočnik, bo tokrat nadomestil mavec, ki ga trenutno ni niti prahu pri hiši. Žebelj bomo ovili z mokrim papirjem in potisnili v odprtino, ko se bo papir čez dan ali dva posušil, bo trd kot mavec in žebelj bo močno pritrjen. Ob tej priložnosti se boste gotovo spomnili, da so vaši otroci ali ste morda tudi vi sami iz razmočenega časopisa oblikovali glave lutk.

Torej, čemu vse lahko služi star časopis!

Avtomobil novoletna nagrada

nameščencem avtomobilske tovarne. Zahodnonemški tovarnar Franc Weissenberger, ki ima komaj 40 let in avtomobilsko tovarno blizu Kölna v Zahodni Nemčiji, je svojim nameščencem — ne glede na njihov položaj — daroval za novo leto avtomobil tipa Opel Kadett. Nameščencev je 600. Avtomobili stanejo podjetnika 2 milijona in pol mark (okrog 17 milijonov šilingov). Nameščencem je plačal tudi zavarovalnino in bencin iz tovarne do doma. Sam je dejal, da hoče s to nagrado navezati nameščence na podjetje.

IZKORISTITE DOLGE ZIMSKE VEČERE ZA BRANJE SLOVENSkih KNJIG!

Veliko izbiro leposlovnih del, mladinske literature, strokovnih in poljudnoznanstvenih spisov ter raznovrstnega študijskega gradiva vam nudí

CENTRALNA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA SPZ

v Celovcu, Tarviser Straže 16 (vhod iz Lerchenfeldstraße).

Knjižnica izposoja knjige: vsak ponedeljek, torek, četrtek, in petek od 10.—12. ure.

ZNANO DIEKENSOVO DELO:

David Copperfield kot film

Angleški barvni film **David Copperfield**, ki so ga posneli po svetovno znani Dikensovi knjigi, ima kopico posebnih odlik: režiser Delbert Mann je potreboval veliko denarja in truda za nadrobno slikanje zgodovinskega ozračja tega velikega socialnokritičnega romana iz preteklega stoletja. Zasedba vlog je imenitna: naslovno vlogo igra mladi nadarjeni igralec **Robin Philipps**, **Michael Redgrave** je mister Peggotty, **Ralph Richardson** je mr. Micawber, **Laurence Olivier** pa šolski vodja. **Edith Evans** je Betsy Trotwood, sodelujejo še **Richard Attenborough**, **Susan Hampshire**, **Wendy Hiller** in najmlajši Redgraveov potomec **Corine**.

Charles Dickens je 1850 o svojem Davidu Copperfieldu napisal: „Od vseh svojih knjig imam to najrajši.“ Roman je najprej izšel 1849 v devetnajstih nadaljevanjih in leto kasneje kot popolna knjiga. Pravijo, da je avtobiografski, to lahko sklepamo tudi po zamenjanih začetnicah avtorja in glavnega junaka. Vrh tega pa je veliko oseb iz knjige podobnih ljudem, ki so bili tesno povezani z Dickensom. Na primer mr. Micawber: tudi Dickensov oče je bil nenehno zadolžen. Roman je eno najbolj branih del angleških klasikov, prevedli so ga v mnoge svetovne jezike, med drugimi tudi v perzijanščino in japonščino.

„Kakor mnogi dobri starši imam tudi jaz globoko v srcu ljubljénčka. Imenuje se **David Copperfield**,“ je pogosto pravil Dickens. In tako slika malo življenje uboge sirote, ki ga strogi očim pošlje v internat. Vodja internata Creakle (Laurence Olivier) in učitelj Tungay (Richard Attenborough) sta povsem prepričana, da bo David pod njuno streho živel nezno življenje. Ko mu umre še mati, mora delati v očimovi trgovini z vinom. Ker pa njegov trgovski šef zavoljo vse večjih dolgov kmalu zapusti London, predlaga očim mlademu Davidu, naj poišče bogato teto Betsey, ki živi v Dovru. In teta res posvoji ubogega Davida in ga z osemnajstimi leti pošlje v londonsko odvetniško zbornico v uk. Tu se poroči s hčerko svojega delodajalca, in dekle ga zelo razočara. Mladi David opravlja izpite, po triletni odsotnosti pa se spet vrne v Anglijo, strt pod pretežkim bremenom dolžnosti.

Režiser Delbert Mann je zelo skrbno izbral kraje za zunanje prizore. Izvirne ilustracije iz britanskega muzeja so uporabili za osnovo filmskim načrtom. Tudi kostumi so do nadrobnosti zgodovinski, zanje so se zgledovali po knjigah in manuskriptih iz sredine preteklega stoletja. Nekatere notranje prizore so posneli v vzhodni Angliji, tako na primer v zasebni hiši iz 17. stoletja, ki so jo spremenili v staro „furmansko“ krčmo.

V londonskih dokih so snemali prizore s „pravim“ ozadjem, s starimi rečnimi čolni iz Dickensovih časov. Dickens bi gledal, ko bi videl svoje delo na širokem platnu in v eastmankolorju.

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT

SMUČANJE

Senzacija v smučanju v St. Moritzu

Že v soboto so senzacionalno zmagali pripriljivo v smuku švicarski smučarji, saj so zasedli kar tri prva mesta: 1. Tresch, 2. Russi, 3. Sprecher (vsi Švica); 4. Cordin (Avstrija), šele sedmi je bil prvi Francoz Duvillard.

Še večje pa je bilo presenečenje v nedeljo v tekmovanju za svetovni pokal v slalomu za moške. **Odlično so se uvrstili Avstrijci: Rofner je bil 2., Zwilling pa 4.** Treba je pri tem pomisliti, da je Rofner prvič premagal velesmučarja Thönija, drugič: zmagal je senzacionalno Američan Palmer in odlična uvrstitev ameriških smučarjev 1., 7. in 8. mesto, tretjič: razočarali so Francozi; njihov najboljši smučar, strokovnjak v smuku Duvillard je bil šele 10., svetovni prvak Augert 13., Russel, ki je veljal za favorita, saj je bil najboljši v 1. spustu, v drugem pa je zgrešil ena vratca, in tako je bil izločen.

mu za moške. **Odlično so se uvrstili Avstrijci: Rofner je bil 2., Zwilling pa 4.** Treba je pri tem pomisliti, da je Rofner prvič premagal velesmučarja Thönija, drugič: zmagal je senzacionalno Američan Palmer in odlična uvrstitev ameriških smučarjev 1., 7. in 8. mesto, tretjič: razočarali so Francozi; njihov najboljši smučar, strokovnjak v smuku Duvillard je bil šele 10., svetovni prvak Augert 13., Russel, ki je veljal za favorita, saj je bil najboljši v 1. spustu, v drugem pa je zgrešil ena vratca, in tako je bil izločen.

ši. Skratka, ko je že tako, da moram vragu držati svečo: koliko naj plačam za kazen, da sem potoval po watlinški cesti, ne da bi imel za hrbtno petdeset oboroženih mož?«

»Kako bi bilo,« je menil eden izmed hajdukov, »če bi Žid določil odkupnino za priorja in prior za Žida?«

»Vražji dečko si,« je rekel glavar, »a tvoj predlog mi ugaja! Stopi semkaj, Žid, pogledj tega svetega očeta, priorja Aymerja iz bogate opatije Jaurvaulske, in nam povej, koliko odkupnine naj zahtevamo zanj? Vem, da so ti dohodki samostana znani.«

»O, seveda,« je odvrnil Izak, »trgoval sem z dobrimi očetmi ter kupoval od njih pšenico in rž, poljedelske pridelke in veliko volne. O, to vam je bogata opatija, tam imajo vsega v obilju in pijejo najslajša vina, dobri očetje jourvaulski. Oh, če bi imel izobčenec, kakršen sem jaz, tak dom in take dohodke na leto kakor dobri očetje na mesec, bi plačal veliko zlata in srebra, da se odkupim iz ujetništva.«

»Židovski pes!« je kriknil prior, »nihče ne ve bolje od tebe, da je naša hiša božja še zadolžena zaradi zgradbe nove prižnice.«

»In pa zaradi tega, ker ste lansko jesen napolnili svoje kleti z gaskonjskim vinom,« mu je Žid segel v besedo. »A to je malenkost.«

»Le poslušajte ga, nejevernega psa!« je rekel svečenik. »Blebeče, kakor da se naša sveta bratovščina zadolžuje zaradi vin, ki imamo dovoljenje, da jih smemo piti, propter necessitatem et ad frigus depellendum (zaradi potrebe in da si preženemo mráz). Ta obrezami lopov huli sveto cerkev in kristjani ga poslušajo, ne da bi mu zamašili usta.«

»Vse to vam nič ne pomore,« je dejal vodja. »Določil Izak, koliko more plačati, ne da bi mu odrli kožo.«

»Šest sto kron bi dobri prior kaj lahko plačal vaši milosti,« je rekel Izak, »ne da bi zato manj udobno sedel v svojem stolu.«

»Šest sto kron?« je resno ponovil vodja. »Zadovoljen sem, dobro si rekel, Izak —

Revanša Francozov

V ponedeljek so v Adelbodnu Francozi ponovno pokazali, kaj znajo. V veleslalomu je bila uvrstitev takale: 1. Russel, 2. Thöni, 3. Duvillard, 4. Loidl, 7. Bleiner, 10. Zwilling (vsi Avstrija).

Trenutni vrstni red za svetovni pokal je: 1. Thöni (Italija), 2. Duvillard, 3. Russel, 4. Jean-Noel Augert (vsi Francija), 5. Bruggmann (Švica), 6. Schranz itd.

Bachleda prvi v slalomu

Poljak Andrej Bachleda, edini zastopnik svoje države je osvojil prvo mesto v slalomu, prvemu od obeh tekmovanj veljavnih za trofej Vanoni. 2. je bil Avstrijec Rofner. Tekmovanje je bilo v Caspoggiu v Italiji.

NOGOMET

Tretje mesto, ki ga je nemška nogometna reprezentanca osvojila na svetovnem prvenstvu v Mehiki je stalo nemško nogometno zvezo 200.000 francoskih frankov (okoli deset milijonov šilingov). Prireditelji svetovnega prvenstva so odšteli nemški zvezi približno en milijon tristo tisoč francoskih frankov za tekme, ki jih je nemška reprezentanca odigrala v Mehiki, medtem ko trdijo Nemci, da so jih priprave in potovanja stala približno en milijon petsto tisoč frankov.

Argentina—Francija 2:0

Argentinska nogometna reprezentanca se je oddolžila Franciji za poraz. Pred 20.000 gledalci so Argentinci premagali Francoze 2:0. Teden prej pa so Francozi premagali domačine (Argentino) z dokaj nenavadnim rezultatom 5:3.

KOLESARSTVO

Merckx športnik leta

Italijanska kolesarska hiša Molteni, ki ima letos v svojih vrstah najboljšega belgijskega kolesarja in vobče najboljšega kolesarja na svetu **Eddyja Merckxa**, je napovedala, da se bodo njeni kolesarji letos udeležili francoske etapne dirke „Tour de France“, dalje dirke po Sardiniji, v dirki Fariz—Nica, v vseh vožnjah veljavnih za svetovni pokal ter na Giro d'Italia. Edi Merckx namerava postaviti nov svetovni rekord in enourni vožnji na kronometer.

Eddyja Merckxa so medtem izvolili v Franciji za športnika leta. Glasovanja se je ude-

šest sto kron. — Tako naj velja, gospod prior.«

»Naj velja — naj velja!« je vzklikala družina. »Sam Salomon ne bi mogel bolje soditi!«

»Slišal si svojo sodbo, prior,« je dejal glavar.

»Meša se vam, gospodje,« je vzkliknil prior; »od kod pa naj vzamem tolikšno vsoto? Če bi prodal oltarne svečnike in celo monštranco iz jourvaulske kapelice, bi izkupil komaj polovico tega; in še je neizogibno, da grem v ta namen sam v Jourvaulx; moja dva svečenika lahko zadržite tukaj kot talca.«

»To bi bila slaba varščina,« je rekel hajduk; »zadržali bomo tebe, po odkupnino pa pošljemo ona dva. Medtem ti ne bo sile, za čašo vina in kos pečene divjačine; in če te miče lov, boš videl tukaj stvari, kakršnih se v vašem severnem kraju malo dogaja.«

»Ali pa, če vam je drago,« je menil Žid, ki se je hotel prikupiti hajdukom, »če vam je drago, lahko tudi jaz pošljem v York in vzamem teh šest sto kron od nekega denarja, ki ga imam v rokah, če mi prečastiti gospod prior napravi o tem pobotnico.«

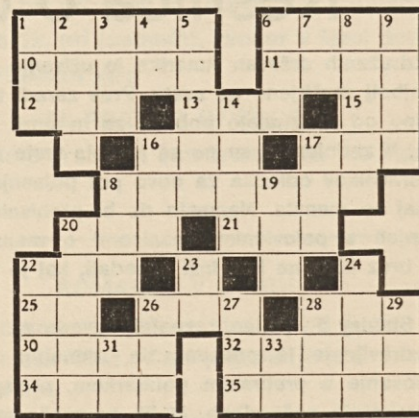
»Napravi ti jo bo, kakršno hočeš, Izak,« je rekel glavar; »tako boš kar sam odštel odkupnino za priorja Aymerja in zase.«

»Zame? Oh, plemeniti, hrabri gospodje,« je dejal Žid, »jaz sem uničen, obubožan človek; do smrti bi moral hoditi ob beraški palici, pa da mi je plačati le petdeset kron.«

»To naj prior presodi,« je odvrnil hajduk. »Kaj menite, oče Aymer? Ali more Žid plačati dobro odkupnino?«

»Kaj ne bi mogli!« je odvrnil prior. »Mar ni Izak iz Yorka dovolj bogat, da bi odkupil vseh deset rodov Izraelovih, ko so jih odpeljali v asirsko suženjstvo? Jaz sam sem ga le malokdaj videl, a moj kletar in moj zakladnik sta imela veliko posla z njim, in kakor pravi govornica, je njegova hiša v Yorku tako polna zlata in srebra, da je kar sramota za krščansko deželo. Pač res mora biti vsako kristjansko srce ogorčeno, da

KRIŽANKA

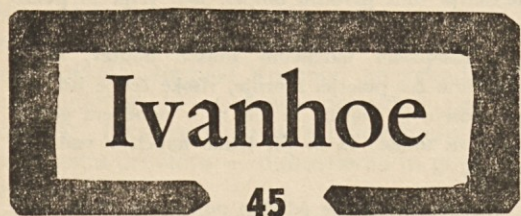
Vodoravno: 1. zarota (hrvaško); 6. del obraza; 10. germansko (nemško) pleme (rodilnik, gen.); 11. snemalni ali lepilni ...; 12. ločilo brez vejice; 13. oče; 15. prislov; 16. hrvaško ločilo „ali“; 17. ropar, kradljivec; 18. zelo star; 20. rastlina, katero uporabljamo pri jaslicah; 21. trije samoglasniki; 22. električna merska enota; 25. zvezna republika; 26. nočni lokal; 28. očesu ali ...?; 30. del sobe; 32. oddih, razvedrilo; 34. blago; 35. reka na Koroškem.

Navpično: 1. zedinjenje ameriške države (mednarodna okrajšava); 2. majhen plug; 3. brenčelj (dajalnik, dativ); 4. kazalni zaimek; 5. hrib nad Belgradom; 6. senčnica, hladnica; 7. svojeročno (okrajšava); 8. pripadnik plemena; 9. ostrivec; 14. reka v AP Vojvodini; 16. usnje; 17. ime grške črke; 18. poteza pri šahu; 19. značilna oblika, vrsta; 20. ime evangelista; 22. vzorec; 23. IA; 24. AKOV; 26. ime koč; 27. plemo; 28. stara mama, babica (nem.); 29. naprava, ki meri čas; 31. narodna banka; 33. demokratična republika.

ležilo veliko število novinarjev iz skoraj vseh držav sveta. Na drugo mesto se je uvrstil znani brazilski nogometaš **Pele**, na tretje sovjetski dvigalec uteži **Aleksejev**.

BOKS

Italijan **Tommaso Galli** je premagal Španca **Aiso Marina** in osvojil naslov evropskega prvaka boksarske srednje juniorske kategorije. Galli je izvojeval zmago po točkah v 15 krogih, Italijan je bil pred tem srečanjem prvak petelinje in peresne teže. Zadnji naslov je zgubil proti Špancu Legri. Galli je tehtal 58, 200 kg, Marin pa 50 kg.

»Kakšno brezbožno šemljenje je to?« je rekel prior. »Priatelj, če si res cerkven človek, tedaj bi se ti bolj spodobilo, da mi pokažeš pot, kako uidem iz rok teh ljudi, kakor da se ključiš in režiš nalik burkastemu pesalcu.«

»Resnično, sveti oče,« je dejal menih, »samo eno pot vem, kako moreš uiti. Danes je svetega Andreja dan in mi pobiramo desetino.«

»Pa upam, da ne od cerkve, moj brat?« je rekel prior.

»Od cerkve in od laikov,« je odvrnil menih, »in zato, gospod prior, facite vobis amicos de mamone iniquitatis — pridobite si prijatelje s krivičnim mamonom — zakaj nobeno drugo prijateljstvo vam tu ne bo pomagalo.«

»Vrl lovec mi je srčno drag,« je menil prior že bolj popustljivo. »Dajte, ne bodite z menoj tako trdi; lovsko umetnost ljubim in na rog znam trobiti tako jasno in krepko, da moj haló kar odmeva od hrastov vsenaokoli.«

»Dajte mu rog,« je ukazal hajduk, »da preizkusimo spretnost, s katero se ponaša.«

Prior Aymer je zatrobil na rog. A glavar je zmajal z glavo.

»Gospod prior,« je dejal, »trobljenje ni bilo napačno, a to ti ne vrne svobode. Sicer pa vidim, da si izmed tistih, ki pačijo stari naprev, s francoskimi okraski. Prior, ta potresljaj na koncu tvojega recheata ti zviša odkupnino za petdeset kron, ker kvariš stare, moške lovske trobljaje.«

»Nu prav, prijatelj,« je malodušno odvrnil opat, »težko vam je ustreči. Bodite vsaj zastran moje odkupnine popustljivej-

smejo taki glodajoči gadje s svojim podlim oderuštvo in nesramnim izsiljevanjem razjedati drob države in celo svete Cerkve.«

»Stojte, oče,« je rekel Žid, »brzdajte svojo jezo. Prosim vaše velečastje, naj se spomni, da svojega denarja nikomur ne vsiljujem. A kadar trkajo na Izakova vrata — svečenik in posvetnjak, princ in prior, vitez in duhoven — si ne izposojajo njegovih šeklov s tako nevljudnimi besedami. Takrat govori: »Priatelj Izak, ali nam ne bi ustregel v tej zadevi? Plačali bomo točno ob roku, kakor gotovo nam Bog pomaga! Ali pa: »Ljubi Izak, če ste kdaj storili ljudem kaj dobrega, bodite nam pomočnik v tej stiski!« In kadar pride dan in zahtevam, kar je mojega, kaj slišim? »Prekleti Žid, nejeverni pes! Egiptovsko kletev na tvoje plemel! — skratka, vse, kar more razdražiti to surovo in nevljudno ljudstvo zoper nas uboge tujce.«

»Prior,« je rekel glavar, »čeprav je Žid, je v tem vendarle povedal resnico. Določite tedaj njegovo odkupnino, kakor je on določil vašo, in ne rabite nadaljnjih besed.«

»Samo latro famosus (zloglasen ropar) — razlago tega si prihranim za primernejši čas in primernejši kraj — more posaditi dostojanstvenika krščanske cerkve in nekrščanskega Žida na isto klop,« je odgovoril prior. »Ker pa zahtevate od mene, naj ocenim tega podlega psa, vam odkrito povem, da bi sami sebe okradli, če bi vzeli od njega le za belič izpod tisoč kron.«

»Velja!« je zaklical glavar hajdukov.

»Velja! Velja!« so v zboru klicali tovariši. »Kristjan je pokazal svoje dobro mišljenje in je bil do nas bolj velikodušen od tega Žida.«

»Bog mojih očetov naj mi pomore!« je rekel Žid. »Ali me hočete popolnoma uničiti, nesrečno stvar, ki sem? Brez otrok sem itak že, ali mi boste vzeli tudi sredstva, da se preživim?«

»Če si brez otrok,« je rekel Aymer, »tedaj potrebuješ tem manj.«

Za pouk in zabavo

HITROST ŽIVALI

Najurnejša četveronožna žival je gazela, ki preteče na sekundo 27 m; arabski konj 25 m, angleški hrt (vrsta psov) 18—23 m. Povprečno predirja konj v eni minuti 1 km, zajec nekaj več, žirafa 900 m, tiger 860 m, jelen 850 m.

Postovka preleti na uro 490 km, torej v eni uri sedemkrat iz Trsta v Ljubljano; sokol selivec 269 km, lastovica 245 km, golob-pismoša 190 km.

Tudi nekaj rib je jako urnih: delfin preplava na uro 37 km, losos 24 km, znani slanik pa 22 km.

„TEPEŽNI“ FANT

V starih časih ni smel biti noben princ nikoli tepen. Da pa prejme zaslužen kaznen, so dodali princu kakega tovariša, ki se je moral z njim učiti in igrati.

Če je napravil princ kako neumnost ali se ni dobro učil latinskih glagolov ali če je napravil pri pisanju kako packo, tedaj je bil tepen njegov tovariš namesto njega. Princ pa je bil kaznovan s tem, da je moral gledati, kako tepejo njegovega tovariša po nedolžnem.

DRAGI PRINC

Ako se je v minulih časih rodil v Franciji princ-prestolonaslednik, je bil takoj po rojstvu izročen številnim gospem, ki so imele nalogo skrbeti zanj. Na čelu teh gospa je bila plemenitašinja, ki je imela zopet več služabnic. Princ je imel do jiljo, ki je bila tudi plemenitega rodu. Poleg tega je služilo princu devet služabnic, dva služabnika, perica, zdravnik in več služabnikov-tekačev.

Ko je princ dovršil četrto leto, so dodali njegovemu dvoru učitelja, ki ga je učil čitanja in verstva. Po sedmem letu so ga rešili nadzorstva gospa in dodelili so mu guvernerja, dva podguvernerja, učitelja in dva plemenitaša, ki sta ga morala spremljati pri vsakem koraku. Poleg tega so bili v njegovi službi: spovednik, štirje služabniki, dva vratarja, zdravnik, ranocelnik, puškonosec, brivec, učitelj lepopsija, risanja, plesa in tako dalje; tako, da je tvoril princčev dvor že majhno četo zvestih služabnikov.

»Oh, plemeniti lord,« je zastokal Izak, »vaša zaobljuba vam ne dovoljuje vedeti, kolikanj je dete našega srca zraščeno z našo dlušo. O, Rebeka, hči moje ljubljene Rahele! Da je sleherni list na tem drevesu celkin in vsak celkin moja last, vse bogastvo bi dal, če bi mogel zvedeti, ali si še živa in ali si ušla iz rok tistega nazarenca!«

»Ali ni imela tvoja hči temnih las?« je vprašal eden izmed hajdukov. »Ali ni nosila svilenega, s srebrom pretkanega pajčolana?«

»Da, da!« je vzkliknil starec, tresoč se od radosti, kakor prej od strahu. »Jakobov blagoslov naj pride nate! Ali mi moreš povedati, če je rešena?«

»Tedaj je bila ona tista, ki jo je imel oholi templjar pred seboj na konju, ko je včeraj predril naše vrste,« je dejal hajduk. »Lok sem že napel, da bi poslal za njim puščico, a sem mu prizanesel zaradi devojke, ker sem se bal, da je ne bi ranil.«

»O, mar bi bil sprožil — tudi če bi bila puščica predrila mojemu otroku srce!« je vzkliknil Izak. »Bolje bi ji bilo v grobu njenih očetov, kakor v sramotni postelji razuzdanega, divjega templjarja! Ihabod! Ihabod! Sijaj moje hiše je ugasmil!«

»Priatelj,« je rekel glavar in pogledal okoli sebe, »starec je samo Žid, a njegovo gorje mi gre do živega. — Povej nam po pravici, Izak, ali ostaneš popolnoma brez denarja, če plačaš tisoč kron odkupnine?«

Izak se je znova spomnil svojega posemeljskega imetka in ljubezen do denarja se je jela iz vkoreninjenih navade boriti z njegovo očetovsko nežnostjo. Prebledel je in zajecjal, vendar pa ni mogel utajiti, da bi mu nekaj malega še ostalo.

»Nu, tako natanko ne bomo računali s teboj,« je dejal glavar. »Brez denarja imaš prav toliko upanja, da rešiš svoje dete iz krempljev sira Briana de Bois-Guilberta, kakor če bi hotel ustreliti kraljevskega jelena s puščico brez ostil! Naložili ti bomo isto odkupnino kakor priorju Aymerju ali še rajši sto kron manj. S tem se ognemo

NARAVNI MOTOR

Da je doseglo zrakoplovstvo v novejšem času tako velike uspehe, gre velika zasluga naravoslovcem, ki so opazovali ptičje letenje in kakovost ptičjega telesa. Na ta način smo izvedeli marsikaj doslej neznanega o mehanični sestavi ptičjega telesa in njegovih organov.

Kakor ima vsak zrakoplov svoj motor, ki mu daje možnost letenja, tako imajo tudi živali svoj motor, ki je srce.

Že pri neletečih živalih je srce različno razvito. Čim več mora srce delati, tem večje je. Domače govedo ima na primer dve tretjini manjše srce od bivola in srce srnjaka je še enkrat večje od človeškega. Konji-tekači imajo večje srce od vprežnih konjev in volčje srce je za tretjino večje od srca psa, ki je enake velikosti in teže.

Razlika pri ptičih je še večja. Ako primerjamo teža srca s težo celega telesa, znaša teža srca deževnika 21., lastovice 15., goloba 13., vrabca 6., kokoši 4. del od 1000. Čim hitrejši in vztrajnejši je ptič, tem večje je njegovo srce.

KAKO DRAGE SO BILE KNJIGE PRED IZNAJDBO TISKA

Ko še ni bila znana tiskarska umetnost, so morali ljudje knjige prepisovati, kar je bilo jako zamudno. Zato so bile v tistih časih knjige silno drage. Eden najimennitnejših zbirateljev starih knjig Poggio je moral dati za prepis zgodovine, ki jo je spisal Rimljan Livij, celih 120 zlatnikov. Za ta denar bi bil lahko kupil takrat lepo kmetijo.

V XIII. stoletju je dala rodbina Anjou za zbirko pridig 200 ovac, 100 jazbečevih kož, voz pšenice in rži, mero medu in štiri funte zlata. — Ludovik XI., francoski kralj, je zastavil svojo srebrno namizno opravdo, da je dobil neko knjigo o zdravlilstvu.

Ker so bile knjige tako redke in dragocene, so bile po nekaterih knjižnicah pritrjene z verigami na polico, ker so se bali tatov. Kaj rado se je zgodilo, da je tu pa tam izmaknil kak obiskovalec dragoceno knjigo. Leta 1753 je povabil benediktinec August Calmet francoskega učenjaka in pisatelja

strašnega greha, da bi ocenili židovskega kupca enako visoko kakor krščanskega prelata, tebi pa ostane pet sto kron, da odkupiš svojo hčer. Templjarji ljubijo blesk srebrnih šeklov prav tako kakor sijaj temnih oči. Podvizaj se in daj, da tvoje krone zacingljajo Bois-Guilbertu na uho, preden bo prepozno. Kakor poročajo naši ogleduhi, ga najdeš v najbližjem preceptorju njegovega reda. — Ali sem prav ukrenil, veseli tovariš?«

Izak, ki ga je minilo pol strahu, ko je slišal, da mu hči živi in da jo bo nemara moč odkupiti, se je vrgel k nogam plemenitega hajduka, mu z brado obrisal čevlje in hotel poljubiti rob njegovega zelenega suknjica. A glavar se je nekam prezirljivo odmaknil od Žida.

»Ne, človek, ne, vstani, za vrata! Anglež sem rojen in ne maram takega jutrovskega poniževanja. Kleči pred Bogom, ne pred ubogim grešnikom, kakršen sem jaz!«

»Da, Žid,« je dodal prior Aymer, »poklekni pred Bogom v osebi služabnika njegovega oltarja — in kdove, če se zares spokoriš in se obilno spomniš oltarja svetega Roberta, boš nemara dosegel milost zase in za svojo hčer. Žal mi je devojke, mila je in kaj zale podobne; videl sem jo pri turnirju v Ashbyju. Brian de Bois-Guilbert je mož, ki moj vpliv veliko zaleže pri njem; pomisli tedaj, kako si zaslužil, da mu rečem dobro besedo.«

»Joj meni, joj meni!« je tarnal Žid, »z vseh strani me hočejo oropati; padli so po meni kakor Asirci in Egipčani!«

»Mar zasluži tvoj prekleti rod kaklo drugo usodo?« je odvrnil prior. — »Zakaj, kako pravi Sveto pismo? Verbum Domini proferunt et sapientia est nulla in eis — besedo Gospodovo so zavrgli in nikake modrosti ni v njih; propterea dabo mulieres eorum exteris — njih ženske bom tujcem dal, to je v tem primeru, templjarju — et thesaurus eorum haeredibus alienis — in tujim dedičem njih zaklade! — to je v tvojem primeru, tem častitim možem.«

Voltaire (izg. Voltéra), naj si ogleda njegovo knjižnico. Voltaire je res prišel in se je dolgo mudil sam v knjižnici. Pod oknom ga je čakal sluga in temu je pometal Voltaire nekaj najdragocenejših knjig in z njimi izginil. — V Bologni ni smel nihče nesti knjig iz mesta, če ni imel za to dovoljenja od oblasti.

Lažnivec

(Armenska pravljica)

Nekoč je živel cesar. Ta cesar je dal po vsej deželi razglasiti tole novico:

»Pol cesarstva dobi tisti, ki si bo izmislil tako laž, da mu bo cesar rekel: To je pa laž!«

Pa se zgleda pri cesarju pastir in pravi: »Moj oče ima tako gorjačo, da z njo seže do neba in zvezde meša.«

»To pa res ni nič posebnega,« odvrne cesar. »Moj ded ima pipo. En konec si vtakne v usta, z drugim pa gre k soncu po ogenj.«

Pastir se je popraskal za ušesom in odšel.

Prišel je k cesarju krojač.

»Ne zameri, cesar,« se je oglašil, »malo sem zakasnil. Včeraj je huda ura divjala in bliski so razparali nebo. Moral sem ga pošiti.«

»Lepa reč! Ampak pošil si ga bolj slabo: davi je spet deževalo.«

Tudi krojač je odšel praznih rok.

Pa je vstopil reven kmet z merico pod pazduho.

»Kaj bi rad?« ga je vprašal cesar osorno.

»Pri tebi imam v dobrem mero zlata, ponj sem prišel,« je odvrnil kmet.

»Ti da imaš pri meni v dobrem mero zlata! To je grda laž!«

»Če je laž, pa mi daj pol cesarstva!«

»Ne, ne, res je!« se je cesar izvijal.

»No, če je res, tedaj mi pa nasuj mero zlata, cesarstva itak ne maram!«

In cesar mu je moral nasuti mero zlata.

Salonski zdravnik

Gospa Zaplotnikova leži v postelji in ima vročino. Služkinja neslišno odpre vrata in javi:

»Gospa, gospod doktor Zallar je prišel na obisk. Ali sme priti k vam?«

Izak je stokajje zvil roke in se iznova pogreznil v svojo prejšnjo obupanost.

»Dobro premisli, Izak, kaj storiš v tej zadevi,« je rekel Locksley; »svetujem ti, da si pridobiš prijateljstvo tega meniha. Ničemuren je in lakomen; za svojo potrpnost potrebuje veliko denarja. Njegovemu pohlepu lahko ustrežeš, zakaj nikar ne misli, da si me preslepil s svojim zatrevanjem, kako si ubog. Železne skrinje, v katerih hraniš svoje mošnje z denarjem, so mi dobro znane. Kaj! ali meniš, da ne poznam velikega kamna pod jablano, ki vodi v podzemeljsko klet pod tvojim vrtom v Yorku?«

Pri teh besedah je Žid prebledel kakor smrt, a Locksley je nadaljeval:

»Od mene se ničesar ne boj, zakaj midva se že davno poznavava. Ali se ne spominjaš več bolnega svobodnjaka, ki ga je tvoja hči rešila iz yorške ječe in mu stregla v vajini hiši, dokler ni ozdravel, ti si ga pa potlej odslovil z darilom v denarju? — Ouderuh, ki si, vendar še nisi naložil novcev na boljše obresti, kakor takrat tisti srebrnjak, zakaj danes ti je rešil pet sto kron!«

»In ti si tisti, ki smo ga imenovali strelca Diccona?« je rekel Izak. »Ves čas mi je bilo, kakor da poznam tvoj glas.«

»Strelec Diccon sem,« je odvrnil glavar, »in Locksley, in mimo teh dveh imam še eno dobro ime.«

»A zastran obokane kleti se motiš, dobri Diccon. Kakor gotovo naj mi sveti Abraham pomore, ničesar ni v njej razen blaga, ki ga drage volje razdelim s teboj — sto vatlov lincolnskega sukna za jopiče tvojim tovarišem, sto palic iz španske tise za loke, pa sto svilenih strun, žilavih, okroglih in trdnih — vse to ti rad pošljem za tvojo dobroto, častiti Diccon, če boš molčal o moji kleti, Diccon moj dobri.«

»Molčal bom kakor grob,« je rekel hajduk, »in ne veruj mi nikoli več, če mi usoda tvoje hčere ne gre resnično do živega. A pomagati jaz ne morem, templjarjeva kopja so na ravnem polju premočna za moje strelce, razgnal bi jih, kakor veter

»Ne,« dé gospa Zaplotnikova. »Recite mu, da se nekam slabo počutim in ga ne morem sprejeti.«

Nič se ne boj, mama!

Srečko hodi v drugi razred. Bister deček hoče vse vedeti, vendar marsikaj še ne more prav razumeti. Še ni dolgo, kar sta se mladi atek in še zelo mlada mamica nekaj sprla. Tako nekaj majhnega je bilo, da Srečko s priostrenimi ušesi ni mogel ujeti, kaj je bilo tisto. Najbrž pa sta bila po težkem delu v tovarni utrujena in sta se za prazen nič sporekla. Kar naenkrat je atej rekel: »Kar od hiše grem, saprabort!« — in je šel. Še plašča ni utegnil obleči.

Srečko vzame dogodek zares. V eni sami sapi je bil pri stari mami v kuhinji in ji oznanil s solznimi v obeh: »Mama, naš atej je šel po svetu in ga ne bo več domov.« Otrok prebridko joka. Brez ateja vendar ne morejo živeti.

Stara mama hiti kar v copatih na pomoč, če bo še možna. Razburjeni atej se je medtem že vrnil in ulegel na divan. Srečkova mama se je muzala okoli štedilnika. Čudno, da nič ne joka in nič ne reče.

Minilo je nekaj mesecev. Srečko se je igral pri stari mami. Čudno, da se odrasli ljudje tako brž skregajo. Danes je stari ata že ves dan hud. Stara mama se ga je naveščala in rekla, naj ji gre izpod nog. Stari ata je užaljen, vzame klobuk in gre. Prav zares gre.

Tedaj je mali Srečko za tolažnika: »Nič ne maraj, stara mama, saj se bo vrnil, saj se je naš atej tudi.«

Darina Konc

Kmetov:

Impresija

Sneg je ponehal in sonce večerno gori.

Sive ciprese

polne snega se krivijo.

V bolesti drhtijo

zarje v večerno nebo...

V belem oboku kristalnih vej

križ, kakor roža v samoti, stoji

in v zarjo krvavo strmi...

razžene prah. Če bi bil vedel, da je Rebeka tista, ki so jo odpeljali, bi bilo nemara še moč kaj storiti; a zdaj ti pomore samo zvižaja. Kaj praviš, ali naj se zate pogajam s priorjem?«

»V božjem imenu, Diccon; če moreš, pomagaj mi, da rešim dete svojega srca!«

Samo ne prekinjaj me s svojo nečastno skopostjo,« je dejal glavar, »pa bom namesto tebe govoril z njim.«

Nato se je odvrnil od Žida, a ta je šel kakor senca za njim.

»Prior Aymer,« je rekel glavar, »stopite z menoj pod to drevo. Ljudje pravijo, gospod svečenik, da sta ti vino in ženski nasmeš bolj draga, nego se spodobi tvojemu redu; a meni ni tega nič mar. Čul sem tudi, da ljubiš dobre pse gonjače in brzega konja, in ker so take stvari dragocene, da se ti tudi možnja zlata ne upira. Nikoli pa nisem slišal, da bi ljubil zatiranje in okrutnost. Nu, glej, tu je Izak, pripravljen, da ti prinese možnjo s sto markami srebra in s tem sredstva za veselje in zabavo, če moreš s svojim vplivom na templjarja dobiti njegovi hčeri prostost.«

»Pošteni in nedotaknjeni, kakršno so mi ugrabili,« se je ogiasil Izak, »drugače kupčija ne velja.«

»Tiho, Izak,« je velel hajduk, »če ne, se neham zanimati za tvojo stvar. Kaj praviš o tem predlogu, prior Aymer?«

»Stvar ima dve plati,« je odvrnil prior; »zakaj če storim z ene strani dobro delo, je to z druge strani Židu v korist in potemtakem zoper mojo vest. Če pa hoče Izraelc kaj napraviti v blagor cerkve in prispevati toliko, kolikor bo stala zgradba naše spalnice, tedaj bom pred svojo vestjo odgovarjal za to, da mu bom pomagal v zadevi njegove hčere.«

»Zaradi dvajset mark za spalnico — molči, Izak! — ali za par srebrnih svečnikov za vaš oltar se ne bomo pričkali,« je rekel hajduk.

(Dalje prihodnjič)

Režiserski tečaj v prosvetnem domu v Tinjah

Kot lansko leto, bosta obe kulturni organizaciji koroških Slovencev tudi letos priredili „režiserski tečaj“ v prosvetnem domu v Tinjah.

Tečaj se prične v soboto, 23. 1. 1971, ob 14.30 in se konča v nedeljo, 24. 1., ob 16. uri. Nadaljevanje tečaja bo v soboto, 30. 1. 1971, ob 14.30 in se zaključuje v nedeljo, 31. 1., ob 16. uri.

PROGRAM IN URNIK ŠTIRIDNEVNEGA NADALJEVALNEGA REŽISERSKEGA IN INFORMATIVNEGA IGRALSKEGA SEMINARJA V TINJAH JE SLEDEČI:

Prva sobota:

REŽISERJI IN IGRALCI

15.00—15.45 **Uvodni pogovor.** Udeležence bomo na kratko seznanili s programom in urnikom obeh seminarjev, z delovno metodo, ki jo bomo pri seminarskem delu uporabljali in se hkrati dogovorili z njimi za morebitne spremembe in dopolnitve. Pogovor vodi: Marjan Belina.

REŽISERJI

15.45—17.15 **Teoretične osnove režije — I. tema.** Organizacija režiserjevega dela z igralci: priprava na razčlembeno vajo in na bralne vaje. Predava: Marjan Belina.

IGRALCI

15.45—17.15 **Teoretične osnove dramske igre.** Udeležence bomo informativno seznanili s teoretičnimi osnovami igralskega ustvarjanja. Predava: Janez Povše.

REŽISERJI IN IGRALCI

17.30—19.00 **Praktični seminar — I.** Udeleženci bodo vodili razčlembeno vajo za dramatizacijo „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Janez Povše; asistenta: Jože Vozny, Marjan Belina.

REŽISERJI IN IGRALCI — FAKULTATIVNO

20.30—22.00 **Kulturno zabavni družabni večer.** Udeležencem bomo z njihovim sodelovanjem praktično prikazali možnosti organizacije in izvedbe improviziranega kulturno zabavnega družabnega večera. Animator večera: Jože Vozny.

Prva nedelja:

REŽISERJI

8.00—9.30 **Teoretične osnove režije — II. tema.** Organizacija režiserjevega dela z igralci: priprava na aranžirke in vse ostale vaje v prostoru. Predava: Marjan Belina.

IGRALCI

8.00—9.30 **Osnove govorne tehnike.** Na kratko bomo razložili teoretične osnove govorne tehnike. Predava: Lenka Ferenčakova.

in tehnično opremo, ki jo potrebuje povprečni amaterski oder. Predava: Marjan Belina.

IGRALCI

14.30—16.00 **Osnove umetniške besede.** Na kratko bomo razložili teoretične osnove recitacije in umetniškega pripovedovanja in hkrati začeli s praktičnimi vajami. Predava: Lenka Ferenčakova.

Druga sobota:

REŽISERJI

15.00—16.30 **Osnove kostumske, glasbene in lučne opreme uprizoritve.** Udeležence bomo seznanili z možnostmi kostumske, glasbene in lučne opreme uprizoritve izhajajoč iz pogojev v katerih delujejo amaterske gledališke skupine. Predava: Marjan Belina.

IGRALCI

15.00—16.30 **Osnove govorne tehnike.** Praktične vaje iz govorne tehnike. Vodi: Lenka Ferenčakova.

REŽISERJI IN IGRALCI

16.45—18.15 **Praktični seminar — 4.** Udeleženci vodijo aranžirko za odlomek iz dramatizacije „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Jože Vozny; asistent: Janez Povše, Marjan Belina.

REŽISERJI IN IGRALCI

19.30—21.00 **Slovenski odrski jezik.** Udeleženci bomo seznanili z najnujnejšimi elementi slovenske odrske govornice. Predava: Janez Povše.

Druga nedelja:

REŽISERJI

8.00—9.30 **Literarni večeri.** Udeležence bomo seznanili z osnovami, vidiki realizacije literarnih, veselih in klubskih večerov. Predava: Marjan Belina.

IGRALCI

8.00—9.30 **Osnove umetniške besede.** Praktične vaje iz umetniške besede. Vodi: Lenka Ferenčakova.

REŽISERJI IN IGRALCI

9.45—11.15 **Praktični seminar — 5.** Udeleženci vodijo aranžirko za odlomek iz dramatizacije „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Jože Vozny; asistenta: Janez Povše, Marjan Belina.

REŽISERJI IN IGRALCI

11.30—13.00 **Praktični seminar — 6.** Udeleženci vodijo aranžirko za odlomek iz dramatizacije „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Jože Vozny; asistenta: Janez Povše, Marjan Belina.

Pravičen glas o koroških Slovencih

Glavni urednik celovškega glasila KPA „Volkswille“, Josef Nischelwitzer, je objavil v torek, 12. jan., v dunajski „Volksstimme“, dva dni navrh pa v lastnem časopisu, zanimiv in izredno objektivni članek o koroških Slovencih. V začetku članka, ki se glasi „Muß Kärnten gespalten werden?“, ugotavlja, da se je pokazalo lani ob proslavah 10. oktobra čisto jasno, za kaj so zlorabili ta jubilej. „Skoraj vse prireditve so imele več ali manj nemškonacionalno, protislovensko in protijugoslovansko ost.“ V Pliberku se je pojavil pri neki proslavi celo transparent z napisom „Wir kommen wieder“ (Vrnili se bomo).

Nadalje piše Nischelwitzer, kako je 10. oktober pravzaprav soprispeval, da se je med Slovenci, zlasti med mladino, zbudil odpor proti asimilaciji. Razne napisne akcije so opozorile Avstrijo na dejstvo, da še zdavnaj ni izpolnila obveznosti iz člena 7 državne pogodbe. Seveda je ta dejavnost zbudila ponovno reakcijo nemških nacionalistov proti Slovincem, ki zahtevajo zase samo to, kar obljublja državna pogodba.

Članek obravnava nadalje tudi zadnje oddajo o koroških Slovencih v avstrijski televiziji (29. dec. 1970), odlok o dvojezičnem uradovanju nekaterih sodnijskih okrajev na Koroškem (vse te tri okraje bodo najbrž razpustili), in zapostavljanje Slovencev in raznovrstni pritisk pri prijavih za dvojezični pouk. „Temu pritisku se more zoperstavljati samo tisti, ki je gospodarsko neodvisen, zaradi česar so nosilci slovenske narodne zavesti močnejši kmetje in izobraženci.“

„V ozadju teh protislovenskih spletkarij

pa stojijo nemškosocialne organizacije, kot Südmärk, koroški Heimatdienst in drugi. Oblasti ne ukrenejo ničesar proti temu podtalnemu delovanju proti pravicam manjšine.“

Tudi imenovanje cest po Steinacherju, ki je bil dolga leta vodja nacistične Svetovne zveze zamejskega nemštva, je za Slovence ponižanje, kot je povzročil hudo zaskrbljenost in negotovanje predlog, naj postavijo v Velikovcu spominski kamen izseljevalcu koroških Slovencev, nacističnemu zločincu Maier-Kaibitschu.

Zapostavljene pa so tudi slovenske gospodarske organizacije, kmetijska šola v Podravljah se bori že leta za pravico javnosti, a doslej brez uspeha.

Čeprav je južna Koroška gospodarsko zaostala, je zagnala nemškonacionalna propaganda hujskaško gonjo proti velenjskemu „Gorenju“, ki hoče ustanoviti svoj obrat v Pliberku. Jasno je, da hočejo nemškonacionalni krogi vzdržati na južnem Koroškem to nevzdržno stanje, ki sili mnoge Slovence, da se izselijo s trebuchom za kruhom v nemške kraje ali pa iščejo dela pri nemških podjetnikih. Vsako nemško podjetje, tudi najmanjše, dobi dovoljenje za ustanovitev svojega obrata, medtem ko za druge ne velja ista pravica.

„Proti vsem tem pojavom bije svoj boj za zdaj še majhen del slovenske mladine. Da ta boj ni zaman, pričra dejstvo, da je že uspelo zdriniti najširše plasti javnosti in izsiliti od odgovornih priznanje, da kratijo manjšini marsikaj, kar ta zahteva po pravici.“

AKTUALNOSTI PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU

KITAJCI IZ FORMOZE PROTI VIETKONGU

Tajska vlada se je sporazumela z maršalom Čan Kai - Šekom o sodelovanju 4000 Kitajcev nacionalistov, ki so bili doslej nastanjeni v Burmi, s tajskimi četami, da bi skupno nastopile proti gverilcem, ki prihajajo iz Severnega Vietnama. Kitajski nacionalisti so v Burmi lenarili ter se v velikem obsegu bavili s tihotapljenjem opija čez mejo.

HANOJ NE BO NAPADAL POZIMI

Ameriški listi poročajo iz Vietnama, da je južnovietnamska vohunska služba izvohala, da hanojska vojska ne namerava izvršiti to zimo večjega napada proti Južnemu Vietnamu. Severnovietnamska vojska računa, da mora biti pripravljena na morebitne napade zaveznikiških sil iz Laosa in Kambodže. Vietkong namerava predvsem ovirati pomirjevalno akcijo Američanov v Južnem Vietnamu.

SOVJETSKE PODMORNICE OKROG KUBE

Po poročilih ameriške vohunske službe so sovjetske podmornice v nenehnem stiku z drugimi sovjetskimi vojnimi ladjami, ki krožijo okrog Kube. Sovjetske podmornice so se v zadnjem času oddaljile od Havane ter odlpule v Cienfuegos. Tam so se sestale s sovjetsko atomsko podmornico. Med sovjetskimi podmornicami so vrste na različnih pogon.

KAMERUNSKI ŠKOF POMILOŠČEN

Predsednik kamerunske republike Ahidju je pomilostil škofa Alberta Ndogmo v Nkongsambi, ki je bil 6. januarja obsojen na smrt zaradi zarote proti predsedniku republike. Smrtna kazen je bila spremenjena v dosmrtno ječo.

Vest o pomilostitvi je naletela na pozitiven odmev v Vatikanu. Pripominjajo, da so vatikanski krogi takoj po obsodbi izrazili upanje, da bo kamerunski predsednik rešil življenje črnskemu škofu.

PRI PROMETNIH NESREČAH JUGOSLAVIJA PRVA V EVROPI —

Na vsakih tisoč osebnih avtomobilov pride v Jugoslaviji 8,2 Jugoslovana, ki so umrli v prometnih nesrečah, v primerjavi z 0,7 v Veliki Britaniji, 1,1 v Franciji in 2,5 v Zahodni Nemčiji in Italiji. Po jugoslovanskih

cestah vozi 526.000 osebnih avtomobilov (podatek za 1969) in bojijo se, kako bo takrat, ko se bo motorizacija v Jugoslaviji šele prav razmahnila (1975 naj bi se to število podvojilo).

V Jugoslaviji je prišel 1969. leta osebni avtomobil na vsakih 36 Jugoslovancev, v Avstriji pa na 7 prebivalcev, v Zahodni Nemčiji 6, Angliji 5, Švedski 4. Čeprav je Jugoslavija po gostoti prometa pri repu evropske lestvice, je pri številu avtomobilskih nesreč absolutno na evropskem vrhu.

AMERIŠKA VOJAŠKA POMOČ ZA LETO 1971

Predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve William Fulbright je pojasnil, da bodo Združene države Amerike v finančnem letu 1971—72 potrošile za vojaško pomoč tujim državam okrog 7 milijard dolarjev. Ni lahko ugotoviti, koliko znaša v resnici vojaška pomoč, ker se ta daje tudi v obliki podpora za izboljšanje prehrane in za ohranitev miru. Po njegovem mnenju je Amerika od leta 1945 do danes podelila tujini za 175 milijard dolarjev podpora.

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 24. 1.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 25. 1.: 13.45 Informacije — Glasbena lojtr'ca od nas do vas. — TOREK, 26. 1.: 13.45 Informacije — Športni mozaik — Koroška povest (V. Polanšek: Obirjan — 13.) — SREDA, 27. 1.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — ČETRTEK, 28. 1.: 13.45 Informacije — Našim mladim poslušalcem — Iz ljudstva za ljudstvo. — PETEK, 29. 1.: 13.45 Informacije — Iz koroške literarne delavnice — Popevke za vse. — SOBOTA, 30. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca — Rubrika za jugosl. delavce v Avstriji.

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke — tudi na obroke — ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

J. P A G I T Z, Ferlach—Borovlje
Telefon 04 2 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

IN ALLEN EINRICHTUNGSFRAGEN FÜHREND

STADLER MÖBEL EXKLUSIV

KLAGENFURT · THEATERGASSE 4 · TEL. 714 31

möbel passage stadler

KLAGENFURT · ST. VEITER STRASSE 4 · TEL. 714 31

STADLER MÖBEL VILLACH

VILLACH · TRATTENGASSE 1 · TEL. 24 4 69.

KOSTENLOSE PLANUNG DURCH EIGENE ARCHITEKTEN

REŽISERJI IN IGRALCI

9.45—11.15 **Praktični seminar — 2.** Udeleženci bodo vodili lektorsko in razčlembeno bralno vajo na osnovi odlomka iz dramatizacije „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Janez Povše; asistenta: Jože Vozny, Marjan Belina.

REŽISERJI IN IGRALCI

11.30—13.00 **Praktični seminar — 3.** Udeleženci bodo vodili izdelovalno bralno vajo na osnovi odlomka iz dramatizacije „Kaplan Martin Čedermac“. Pedagoški vodja: Janez Povše; asistenta: Jože Vozny, Marjan Belina.

REŽISERJI

14.30—16.00 **Osnove scenografije.** Udeležence bomo seznanili z osnovami scenografskega dela

REŽISERJI IN IGRALCI

14.30—16.00 **Repertoarni posvet in zaključni pogovor.** Udeležencem bomo skušali dati konkretne repertoarne nasvete, na koncu pa se bomo pogovorili še o poteku seminarja. Vodi: Marjan Belina.

Gradivo seminarja.

Henrik Nelms: Tehnika režije
Bevk-Grabnar: Kaplan Martin Čedermac

Predavatelji:

Marjan Belina — vodja seminarja, režiser
Lenka Ferenčakova — igralka
Janez Povše — režiser
Jože Vozny — režiser

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 60.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radišec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.